

VIENYBE LIETUVNIKŲ

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 18.

Plymouth, Pa., d 30 Balandžio (April) 1902 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XVII.

Rasiant apie permainymą adresu būtina reikia atsiųsti ir senąjį adresą. Dėl norinčių pamatyti mūsų laikraštį siunčiame vieną numerį dykai. Prenumerata turi būti išvirszaus apmokėta.

THE WEEKLY

Vienybe Lietuvniku

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian "NEWSPAPER" in PLYMOUTH, PA. Represents the interest of more than 300,000 Lithuanians in the United States. Subscription only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE	\$0.25
ONE INCH ONCE	\$1.00
ONE INCH, ONE YEAR	\$10.00

all communications must be addressed

J. J. Pauksztis & CO. Plymouth, Pa.,

The Printing Office of „Vienybe Lietuvniku“ executes the cheapest, promptest and most correct printing in lithuanian language:

JOB PRINTING in all modern languages.

Vienybe Lietuvniku

Išveina kožną Seredą, Plymouth

KASZTUOJA.

ANT METU AMERIKOJE....	\$2,00
Į UZMARE.....	\$3,00

APGARSINIMAI.

Colis apgarsinimo ant metų	\$10,00
Viena eilutė smulkiom raidėms	25c.
Už colį vieną sykį garsinant	\$1,00
Pajieszkvojimai: už vieną sykį	50c
Du sykius garsinant	75c
Tris sykius (už vieną dolerį)	\$1,00

Pinigai kitaip nesistuncia, kaip tik per MONEY ORDER, da registravotose gramatose ant szito antraszo:

J. J. Pauksztys & CO.

224 East Main Str.,

Plymouth, Pa.

Dudas ir Romanuskas!

Nauja Lietuviszka Karcziama N. W. Cor. S. 2nd ir Carpenter str. Philadelphia Pa. Užlaikom ko puikiausius gerimus, szalta Alų, Dektine, Vyna, ir Havanos cigarus, prietam yra visoki užkandžiai ant stalo per visa diena. Kiek vienas užėjęs randa čia szirdinga priemima, to-

Star Drug Store.

Dooley and Co.

Mes laikome visokius daiktus kokie yra laikomi pirmos kliafos aptiekoje. Vaistus, chemizkus daiktus, kvepentį muilą, szukas (sponges) ir kitokius prie prausimo daiktus dideliame pasirinkime. Ypatingai sutaisome visokių daktarų receptus atsakancziausei.

kampas Main & Eno str.

PLYMOUTH, PA.

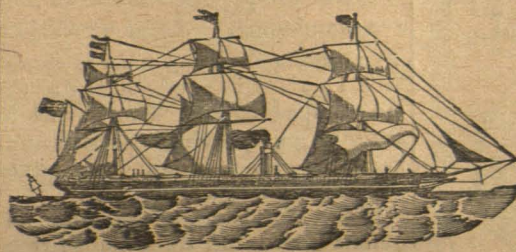
M. ROSENBAUM

Geriause dėl Lietuvių Agentura ant visos Philadelphios.

Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIU į visas dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiekvienoj' dalyje svieto ir siuncziam pinigų greitai ir pigei.

Susisznecam visokiose kalbose. Pinigų priimam ban kon ir iszmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas 609 South Third str. PHILADELPHIA, PA.

Neikite pas svetimą, bet pas

V. G. Sava

„Saloon“ 13 S. Canal street, WILKES-BARRE, PA.

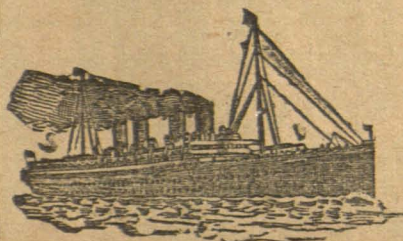
Puiki degtinė ir alus! kviezcziam lietuvius.

Čia gauši pigiausias laivakortes ir pigiai nusijsi pinigų į visas dalis.

Telefonas 309 — 2 S. S.

P. V. Obiecunas,

1118 Carson str. S.S. PITTSBURG, PA.

Pardnodu Laivakorte ant visokių linijų irsiuncziam pinigų į visas dalis svieto. Doviernaastis (pavedimus rasztn) atlikimui reikalų su Maskolijos valdzia. Iszmainau visokius pinigų ont amerikonzskų ir t. t. Darau apszergėjimus nuo ugnies (Fire Insurance) ant visokių daiktų. Jeigu kurį atkeliavusį užlaikytų kastlegarnėje, tegul szaukiasi prie mane, o az jį iszlucuosiu.

Lietuviai kreipkitės pas savo tautietį, o barte užganėdinti.

Apiekunai kasos:

J. Kazakevicia, 1150 Wyomint Ave. Pittston, Pa.
K. Unika, 1112 Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

Užveizėtoju knygyno—V. Daukszys, 442 Wharton str. Philadelphia, Pa.

Daugiau kaip 30 metus iszmeztintas! Dr. RICHTERO wisam swietui zinomas "ANKER" (Inkarinis) PAIN EXPELLER. yra geriausia gyduole nuo Rheumatizmo, Neuralgijos, Sausgelos, Strenu Skaudejimo ir tt. ir wisoku Rheumatiszku skaudejimu. uz 25c. ir 50c. pas wisus aptiekorius arba pas F. A. Richter & Co., 215 Pearl Street, New York.

Mėsinyczia Gabrio J. Miliaus,

Užlaiko kasdien szviežią mėsą, kiaulieną, versziena, jautieną, avincziena, kumpiai szvieži rukyti, deszrų visokių galima gauti dideliame pasirinkime.

teposgi užlaikau milty, cukriaus, kavos, arbatos, žuvų, silkių, surio ir visko kas tikt yra reikalinga žmogui dėl maisto ir už p'gesnę prekę nei kaip pas kitus visi pas G. J. Miliu,

220 E. Main Street, PLYMOUTH, PA.

Telefonas 352 Plymouth.

Daktarka Johanna Želviene.

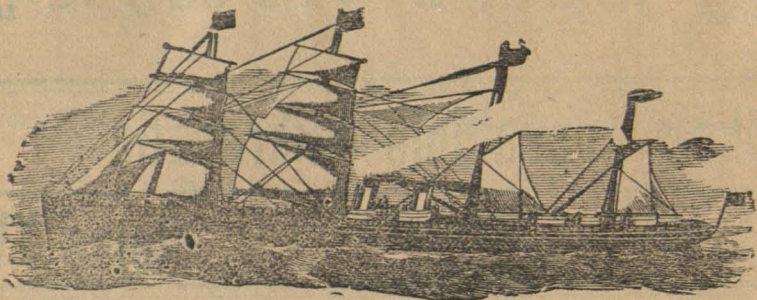
Vienintėlė Lietuviszka daktarka gydo visokias ligas. Offisas ir gyvenimas: ant kampo Centre Ave. ir Church uleyzių. PLYMOUTH, PA.

Offisas atidarytas { nū 7 iki 9 ryto, nū 12 iki 1 po piet, nū 6 iki 8 vakaro.

Priima į savo namus ant tamtikro laiko gimdyves (moteris palage) ir su-

Max Kobre
 Successor to
KOBRE & HERSCHMANN
Litewski i Polski BANK
 40 Canal Str.,—142 Division Str., New York

Prieteliai! dūdu jums žinią, kad mes pardūdam Szifkortes ant visų greičiausių laivų už pigiausią prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linių, North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siuncziamė pinigūs, kuriūs jusų prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantorėje galite susiznekėti lietuvizškai ir lenkiszškai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 52 metus su kožnu apsiėjome teisingai. Teiposgi pardūdame tikietus ant visų geležinkelių Amerikoje ir Europoje.

Duodam žinoti kad mes priimam pinigūs į depositą bankos ir mokam po 3 1/2 procentus ant metų. Procentą tik tą mokam nuo 50 dolerių ir višaus, ale kad buva padėti ne mažiau kaip 6 mėnesius. Padėti ir iszimti gali kožną dieną nuo 9 ryto iki 2 po pietų, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Boston Shoe Store

26 E. Main st. PLYMOUTH, PA.

Mes katik gavome szviežių pavasarinų czeve. rykų vyriszkių, moteriszkių ir vaikų, viel yra Junijos darbo, pardnodame už visai pigę prekę. Tei pos-gi czeverykus dirbame ir ant apstelevimo. Ateik ir pamėgink, o busi užganėdintas.

Didele krautuve IR KARCZIAMA

Kas nori gero tavo gauti ir skanaus gėrymo ragauti, tegul atsilanko pas **Joną Žukaucką** Plymouth, Pa.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo Apdovanoža

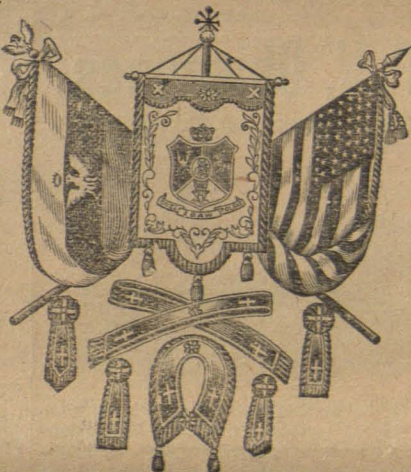
DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestringą, teisingą ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszi gnodotiniems Kunigams ir gnodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wisus augszcziaus pamīnėtus daigtus Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užsilmdama iszdirbimais igijau geriause praktikę ir dėl to galiu wisą padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

Skaityk su atyda!

Firmas Lietuvizskas **BRANDAS** Suvienytose Valstijose Sziaurinė Amerikos, kuriame iszdirba geriause **ALŲ PORTERŲ** ir **ELIŲ**.

Nes yra daromas isz grynų javų ir geriausių apfinių, norint ir geriant truputį užsilinksmini bet galvos neskauda, nes jame nėra jokių primaiszytų kvarbų nė proszkų.

Todėlgi perkantieji ir pardavėjai (karcziamnįkai) visadcs reikalaukite Lietuvizsko

alaus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszelpsit savo Vientauczius lietuvius.

alaus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszelpsit savo Vientauczius lietuvius.

POLISH--LITHUANIAN BREWING CO.

DANVILLE, PENN., A.

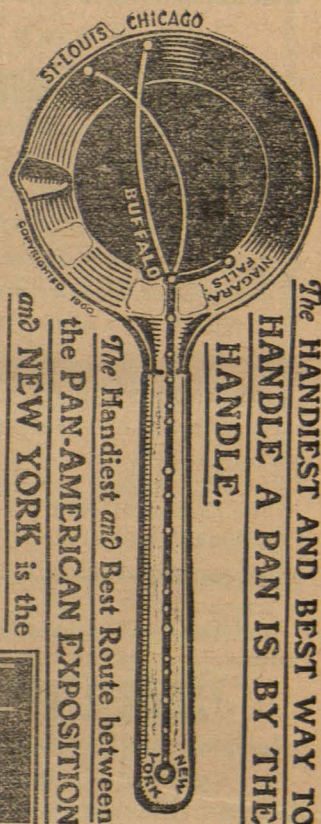

Office: 313 Bedford Ave. Broadway & South 8-th st.

T. E. CLARKE, Gen'l Superintendent.

T. W. LEE, Gen'l Passenger Ag't.

B. D. CALDWELL, Traffic Manager.

and NEW YORK is the

The Handiest and Best Route between the PAN-AMERICAN EXPOSITION

HANDLE.

The HANDIEST AND BEST WAY TO HANDLE A PAN IS BY THE

Geriause gyduolė ant sudratinimo ir atanginimo plauku.

Sulaiko slinkimą plaukų trupam laikia vietoj; expulsių atauga nauji plaukai; praszalina visoki necizistą sistemą kaip tai: pleiskanas, dederines, niežus papuckus ir stabdo galvos skaudėjimą. Jeigu užtėmijotė savo plaukų slinkimą, umai atsizsaukitia o gazsytai pagelbą ant sulaikymo trupam laikia. Kurie vartojo ant savo galvų plykų ir persitkrino, kad užzle plaukai ir paliudyjimą duoda į visą "Publika".

[Temykite: kad szių gyduolių negalima gaut kitur, tik isz mūsų firmos siuncziam.]

Norinti gauti visą rodą, apraszkyk padėjimą savo plaukų: kokia piezastis yra. Rodą ir visas informacijas gausite dykai Adresuokit visad sziteip:

J. M. BRUNDZA, Chemist. NEW YORK & BROOKLYN.

Paveikslas Dr. V. Kudirkos.

Didumo — 19 colių pločio, 24 colių augszczio, ant puikios popieros, su prisiuntimu 30 ct. Gaunamas „Vienybės" redakcijoj.

Szitas paveikslas tojo mūsų užsitarnavusio tautiečio privalo rastisi kiekvieno lietuvio namuose kaipo papuoszimas ir atminimas, kad tasai tautietis per visą savo gyvenimą truse ant naudos savo tautiečių ir teynyės.

PUIKIAUSIAS HOTELIS Mrs. R. KOLIS,

16 S. Baltimor str. Wilkes Barre, Pa. Prieszais New Jersey dypa C. R. R.

Uzlaiko visokios arielkos, vyno, skanaus aluczio, puikiai kvepenzių cigarų ir szejp visokias zobovas. Teipgi atke-liavusiems isz kitur visados suteikia puikią nakvyne ir valgi, ir viskas pigiaus ne kaip kitur. Lietuviai nepamirszkite szios puikios vietos.

PERŽVALGA.

— Apie isztrėmimą isz Vilniaus vyskupo Zvieravyczios pareina tikros žinios. Priežastis isztrėmimo ta, jog vysk. Zvieravyczia pasiprieszino iszpildymui tokių valdzios reikalavimų: 1) kad pavelytų laidoti pravoslavus ant katalikiskų kapinių; 2) kad į katekizmo mokslą įvestų skaitymą szventojo Raszto sloveniszkoje kalboje; 3) kad nedraustų maiszytos moterystės, tai yra katalikų su pravoslavėms ir antraip, ir 4) kad katalikų vaikams officijalizškai pavelytų lankyti cerkvines mokslinycias. Vyskupas atmetė tuos reikalavimus ir jį iszvežė į miestą Tver', paskyrė po 1200 rublių ant metų pragyvenimui. Tai treczias Vilniaus vyskupas, kurį rusiszkoji valdzia isztrėmia. Pirmutinis buvo Adomas Krasinskis (1859—1863), antras Hrynievieckis (1883—84). —

— Krokavos universitetas, vadinamas Jagėliunų universitetu, įsteigė naują katedrą — lietuviszkos kalbos. Už profesorių universitetas kviecia kun. Kaz. Jaunį, kurs ilgą laiką yra buvęs profesorium Kauno dvasiszkoje seminarijoje, o dabar yra profesorium dvasiszkoje akademijoje Petropilėje. Kun. Jaunis yra pagarsėjęs savo rasztais kalbžinystėje.

— Po didelių ermyderių, atsitikusių Lenkijoje ir Lietuvoje dėl mokinimo vaikų rusiszkoje kalboje, valdzia turėjo, ant galo, įvesti į mokslinycias tikėjimo mokslą lenkiszkoje kalboje. Bet tų, kur yra tarp mokintinių dalis ne lenkų (kaip sztai Starapolės ir Suvalkų gimnazijose yra nemažai lietuvių), tai tie turi mokintis rusiszkoje kalboje. Tokiu budu, valdzia parodė, jog ji duoda tik tiek, kiek su krauju nuo jos iszlupi.

— Nuo Tilžės (Pagėgių) į

Smalininkus geležinkelis jau nutiestas ir trukiai pradės bėgioję nuo 15 birželio szių metų. Tokiu budu, didžiai palengvės susineszimas tarp Tilžės ir Jurbarko, Tauragės ir kitų vietų; tas labai svarbu ypacz žiemos laike.

Isz Lietuvos.

Kas gi czia rupi gudų valdžiai? Szimet viduryj vasario mėn. keli Budviečių ukininkai (Vilkav. pav., Pajevoanio par.) (Anupras Želvys, Juozas Szlikas, Galinaitis ir kt.) nuvažiavo į Vilkaviskį pas paviečio virszininką Linką maldauti, kad leistų jiems pamokinti namiej, pasisamdžius kokį mokintoją, mažus vaikus lietuviszkai skaityt; bet Linkas neleido! Dabar keli isztų ukininkų rengiasi važiuot į Suvalkus pas pradėdamųjų mokyklų direktorių ir jo prasztyti, kad leistų. Jei ir tas neleis, tai... turės slapta mokint; o gal, atsiminę tai, direktorius ir leis?

Na, o pereitą vasarą gudų valdzia, neva žmonių gerui, prikaltė Budviečius pasistatydinti savo kaime mokyklą; net pasizadėjo duoti pastatymui 1500 rub. ir mokintoją atsiųsti. Matot, neduoda namuose nė ant maldaknygių iszsimokint skaityt, o visur kiesz tas savo mokyklas! Aiszku, kad su pagelba tų mokyklų valdzia mislija greicziaus pasiseksią jai iszplėszti mus tikėjimą ir kalbą ir paversti mus į pravoslavus, caro garbintojus. P.

Lesnistvos valsecius Naum. pav. priverstas yra mokėti kas metai mokyklapinigius ant Naumiesczio mokyklos po 390 rub.; mokėti turi visi, ar kas leidžia, ar neleidžia vaikų į mokyklą. Jau kelinti metai, kaip valdzia prikaltinėja Lesnistvos valsečių įsitaisyti savskyrium mokyklą; žada net

pati duoti, žinoma isz tų paczių žmonių sudėtų pinigų, pastatymui tos mokyklos 1500 r., o paskui kas metai už laikymui jos — po 500 rub. Žmonės paklausė: „o kaip moksįs toj mokykloj?“ Gavę atsakymą, kad gudiszškai, nesutinka statyti.

Szimet per valseciaus susirinkimą buvo žadėta galutinai nutarti apie mokyklą. Kada vaitas papasakojo, kad Lesnistvos valsecius ir keletą savo mokyklų turėdamas, vis turės det pinigus ant Naumiesczio mokyklos, tai tarp žmonių pakilo maiszatis ir tą dalyką dar tolesniam laikui atidėjo.

Žaibas.

— Pabaigoj sausio mėn. sz. m. atbėgo policija į Zapyszki (Naum. pav.) pas Tamulaitį; o tų mokino 14 vaikų toksai neturtėlis žmogelis Gudaitis. Policija surinko lietuviszkus elementorius, vaikus iszvaikė, o patį Gudaitį areisztavo ir iszsivežė.

Nors Zapyszkyje yra mokykla, bet tų mokina tiktai gudiszškai ir mokinimas brangiau atsieina. Dėlto prasti žmonelės, norėdami savo vaikelius pramokinti lietuviszkai skaityt ir melstis ant maldaknygių, pasamdė Gudaitį, kad tas pramokintų.

Patyręs apie tai, Zapyszchio „prapesorius“ apskundė žemsargiams; skundė ir kaip—kurie nedoreliai kaimynai.

Vieną dieną, atėjo žemsargys Buracziks, suraszė vaikus į protokolą, bet Gudaiczio dar nearesztavo; antrą sykį jau atbėgo isz Aleksoto visa gauja ir iszvežė žmogų.

Žmonės po to atsitikimo net dantimis griežia ant gudų; tik nors kartą pajus ant savo sprando meszkinio leteną,

Praeivis.

Neturtėliams nereikią mokslo! Pora metų atgal isz Naumiesczio (Suv. gub.) mokyk-

los iszmetė visus neturtėlių vaikus. Tie žmonės davė praszymą į augsztesnęją valdzia, o isz tų gavo atsakymą, kad vargdienių (luosininkų) vaikų nepriimsią niekados į mokyklą, nes vietos mažai esą; ir žinoma, jų nepriėmė mokyklon ir dar nepriima.

Užmirszo už carą melstis!

Zapyszkyje (Naum. pav., Suv. gub.) žemsargis Buracziks didelėi įsibiaurėjo zapyszkiecziams, įsipyko ne tik žmonėms ir žydams, bet ir kunigams. Vieną dieną buvo pirmos kliasos caro szventė ir turėjo buti „galiuvka“; o tada giedant „Cibe bože kvailimi“, turi visi kunigai sueiti pas altorių. Tą dieną ir Buracziks buvo atėjęs į bažnycia. Po miszių užgiedojo „Cibe“, iszėjo viens kunigas isz zakristijos ir atsistojo pas kampą altoriaus, o antras sėdėjo spaviednycioj ir spaviedojo moteriszkę; kol pabaigė spaviedojęs, jau veik pusė gimno buvo pagiedota. O Buracziks jau nerimo: ir szia ir tų bėgiojo po bažnycia, kad kunigai matytų jį ir atsimintų, kad czia yra caro akys ir ausys, kurios viską mato ir girdi. Ant galo atėjo kunigas isz spaviednycios, ir pasibaigė dievmaldystė, bet dar ne viskas pasibaigė.

Buracziks padavė ant kunigų skundą už tai, kad jie ne pagal įstatymus atlieka maldas už carą. Po kiek laiko jau atvažiavo pas Zapyszchio kleboną Naumiesczio virszininkas isztirti tą dalyką. Pažiūrėsim, kuo tas viskas pasibaigs.

Žaibas.

(Isz „Ukininko“)

Radviliszké (Biržėnų valseciaus, Panevėzio pav.). Nors per daug pasivėlinęs, norėčiau aprasztyti, kaip Radviliszkėnai iszleido 3 vasario 1901 m. isz savo parapijos kleboną Alb. Olseiką. Buvo tai

kunigas, kurs sziose sumiszuosiose gadynėse turėtu buti paveisdu visiems Lietuvos kunigams.

Kun. Olseika iszbuvo pas mus klebonu 11 metų; parsiejus iszeiti, isztisą sąvaitę svietas rinkosi į Radviliszkę, kad atsisveikinti su guodotu savo klebonu; iszties, nuo pat įvedimo krikščionystės Lietuvoje nieks nedarė, nė nedarys tokių iszleistuvių, kokių susilaukė kun. Olseika.

Radviliszkenai buvo taisę iszkilmingas sutiktuves ir iszleistuves vysk. Paliulioniu, lankantės pas mus. Daugelis buvo norėję įtaisyti ant kelio arkas, iszkelti karunas ir teiptoliaus; kelis kart muszėme gubernatoriui telegramas, praszdami daleidimo, bet per isprauniką gaudavome atsakymą: „stogo vospreszczajet-sia!“ Nors tas pats isprauniką sakė, kad uždrausta tik „bez osobago razrieszenija“ (o mes, jug, to „ypatingo daleidimo“ ir praszėme!). Vienog, tai vis-gi buvo kitokis dalykas. Vyskupo Paliulionio atsilankymo vieni norėjo, idant apturėti atlaidus; kiti — idant paguodoti jame vyrą, nors mažai primenantį neužmirsztinios atminties Lietuvos szviestoją Motiejų Valanczių; tretį ejo nuberti aszarą po vyskupo kojų ar gauti kokį kryželį arba paveikslėlį....

Visai kitoki buvo jausmai, su kuriais Radviliszkenai apgailystavo ir garbino iszvažiuojantį padorų ir rupestingą kleboną.

Kokios-gi priezastys tokios žmonių meilės?

Kun. Olseika įstoję į Radviliszkę pirm 11 metų — tai buvo pirmoji jo gyvenime praktika. Reikia žinoti, jog szitoje parapijoje, lyg Amerikoje, sumiszę visokios tautos ir tikejimai. Tad pakelti žmones dvasiszka ir materijaliszka, arba nors neduot jiems žemiaus nupulti — yra daug

sunkiaus, negu kitur. O vienog, kun. Olseika geru savo budu, rupestingumu ir darbsztumu daugel ką atsiekė. Ypatingu jo rupescziu isz pirmųjų metų buvo — prikalbinti Radviliszkes ukininkus, kad iszdelintų savo ukės ant daugiaus laukų ir sėtų dobilus, o dėl to turėjo nusausinti neiszbredamą balą „dunojų“ ir paskolinti visiems minėtiems ukininkams dobilų sėklą. Galima numanyti, kaip sunku buvo suderinti deszimczias ukininkų, iszsiskirszcziusių ir visokio tikejimo.

Kitas pažymėtinas kun. Ols. nuopelnas, kad nužegus Josiszkių sodžiui, jis priskatino ukininkus, kad iszsiskirtų į viensėdzias. Kiek czia reikėjo pergaleiti skerspainių, kliuczių, kiek reikėjo padėti pastangų — reiktų ilgai raszyti. Užteks, pasakius tiek, jog reikėjo iszgauti nuo gubernatoriaus pavelyjimą, — kas Lietuvoje, kaip žinoma, labai sunku; antra, grovui Tiszkevycziui reikėjo užmokėti du tukstancziu rublių už ganyklas. Kun. Olseika nulankavojo grovą Tiszkevyczių ir iszpraszė nuleisti sumą iki pusanthro tukstanczio rublių; pinigus reikėjo iszmokėti grovui tuoju, o czia padegėliams nėra isz kur imti: kun. Olseika uždėjo savo pinigus, o iszrinkti nuo kelių deszimtų iszsklaidytų ukininkų galėjo tik rudenį ir ziemą. Viskas atlikta buvo umu laiku: 23 birzelio buvo sodzius nudeges, o į ziemą jau nekurie ukininkai turėjo pasistatę, pagal naują plianą, reikalingiausius triobėsius.

Pagirtina pas kun. Olseiką ypatybė buvo ta, kad kiekvieną isz savo parapijonų jis pažino teip arti, rodos butų gyvenęs drauge su jais ilgus metus. Ant kiekvieno jis turėjo gerą įtekmę, kiekvienam mokėjo įtikti, su nieku nesipuikavojo: ar tai butų pavargėlis ar turinczius, ponas ar muzikas; vi-

si gaudavo nuo jo szirdingą rodą ir jis buvojo pas kiekvieną.

Neabejotinai ir tas daro jam didelę garbę, kad kun. Olseika nelaikė *panytės gaspadinės*: pas jį užziurėdavo namus tikra sesuo, jau pagyvenusi mergina, kuri neiszmanė nėjokios puikybės ir kaip įmanydama kreipėsi prie praszciokelių, per ką klebonijoj girdėdavai tik lietuviszką kalbą.

Kas myli savo krasztą ir kas pažįsta daugiaus kitokių klebonų — tas tikrai pasakys: „Duok, Dieve, daugiaus tokių, kaip kun. Olseika, klebonų!“

J. Starka.

Politiszkos žinios.

Amerika.

Iszeina įaiksztėdaugelis naujų atsitikimų, kad Amerikos kareiviai kankino pilipiniecius baisiausiais budais; tankiausiai pildavo į vidurius vandenį, iki kankintiniui pradėdavo bėgti kraujas per akis ir ausis. Tokiu budu užkankino ir vieną kunigą, nenorėjusį parodyti, kur užslėpti insurgentų pinigai.

Dabar pastatė priesz sudą gen. Smith'ą už tai, kad jis pavertė visą salą Samar į pustynę; bet kaltininkui pridavė tokius liudininkus, kaip... majoras L. Waller, kurs pats buvo sudytas už nukankinimą 12 pilipiniecių žvėriszku budu.

Pasikėleliai kaip kur pasiduoda: vienoje vietoje, raszo, pasidavę net 600; tai matyt, jog yra dar kam kariauti priesz užpuolikus.

Kolera siauczia kaip siautus: Maniloje iki 27 balandžio buvo apsirgę 555 žmonės, isz kurių 449 numirė; provincijoje apsirgo 1599, isz kurių numirė 1,169 žmonės.

Rusija.

Nuo paskutinių dienų Rusija stovi tartum ant žarijų.

Pradedant nuo Petropilės ir Maskvos, o baigiant Kijevu, Charkovu, Poltava, viskas juda. Poltavos ir Charkovo gubernijose 18 tukstanczių kaimiecių, kurie dėl neužderėjimo kenczia badą, užpuolė ant dvarų, idant pasiimti grūdų ant duonos. Daugelyje vietų valdzios ir policija pabėgo, palikus pilną valią maisztininkams; kitur valdzia užleido kariumenę, kuri szaudė žmones; Maskvoje vienu tik sykiu paguldė ant vietos 50 žmonių.

Į vietą perszauto ministro Sipiagino paskirtas von Plehwe, kurs pasakė: „gana žodžiais kovoti, reikia kovoti darbu (knutu)!“ Isz to galima tikėtis dar arszesnio valdzios pasiutimo.

Apszvietimo ministras Vanovskis pametė savo vietą, o jo įpėdiniu paskirtas Zenger.

Studentą Balaszov'ą, kurs perszovė ministrą Sipiagin'ą, sudys kariszkas sudas. Bet Balaszov'as vargiai susilauks sudo, nes jis nori numarinti savę badu: nepriima nėjokio valgio.

Paskutinė telegrama nuo 28 balandžio pranesza, kad Petropilėje kas valanda laukia apszaukimo konstitucijos, kuri nutildytų visą szalį.

Dalis darbu.

Trenton, N. J. Valstijos New Jersey legislatura iszleido naują padavadyjimą, kad fabrių inspektorium gali buti ir moters. Gubernatorius Murphy 24 balandžio tą nutarimą užtvirtino.

Bridgeport, Conn. Vietinė Central Labor Union, į kurią priguli 5000 darbininkų, nutarė boikotuoti mėsos trustus, visai neperkant mėsos ir susilaikant nuo valgymo jos. Penki smulkesniejie mėsos pardavėjai turėjo uždaryti savo pardavinycijas, o ir kiti turbut neilgai atlaikys.

Kailiadirbių organizacija per kovo mėnesį lai-

mėjo 11 naujų kuopų su 1700 sanarių.

F a l l R i v e r , M a s s . , buvo pakeltos mokesčiai 27,000 audėjų ant deszimtos dalies arba 10 proc.; tada ir kitos kompanijos Massachusetts, Rhode Island ir New Hampshire valstijose turėjo taip pat padidinti mokesčius ir dabar apie 60 tukstanczių audėjų naudojami iš pakeltų uždabių.

W h e e l i n g , W . V a . Czia yra susirinkus konvencija nuo suorganizuotų plieno ir geležies darbininkų; svarbiausiu klausymu, kurį turi išspręsti konvencija, yra įstatymas naujos mokesčių toblyczios. Subatoje, 26 balandžio, iš priezasties konvencijos buvo didelė paroda, ant kurios susivaziavo apie 10,000 vyrų iš Pensylvanijos, Ohio ir Vakarinės Virginijos valstijų; ta didelė demonstracija parengta tam, idant parodyti kapitalistams, jog darbininkai laikosi drucziai vienybės ir kad reikale gali stoti į atvirą kovą. Plieno ir geležies darbininkai peikia prezidentą Federation of Labor Gompersą už tai, kad straikuojant tiems darbininkams, Gompers nenorėjo duoti jiems pagalbos.

Y o u n g s t o w n , O h i o . Darbininkai prie namų statymo, skaitliuje 4000, buvo pareikalavę nuo kompanijos įvedimo 8 val. dienos darbo ir pakėlimo mokesčiai; kompanija tuos reikalavimus atmetė, dėlto darbininkai apszaukia nuo 1 gegužio straiką.

P i t t s b u r g , P a . 2000 geležies darbininkų, dirbančių kompanijai „American Bridge Co.“, pakels 1 gegužio straiką, jei nebus pakelta jiems mokesčiai ant 10 centų; kompanija siulo pusasztunto cento, tai gi po 47½ centų už valandą; bet darbininkai spiriasi ant 50 centų, sakydami, kad tiek moka New Yorke, Chicagoje ir kituose dideliuose miestuose.

S a n F r a n c i s c o , C a l .

Pasibaigė czia didelis straikas strytkarių darbininkų (straiškavo 3000 žmonių); kompanija išpildė jų visus reikalavimus, tarp kitų ir tą, kuriuo buvo reikalaujama pavarymo nuo vietos vyriausio užveisdėtojo Vining'o, kurs baisiai įsipykė visiems tarnaujantiems; jis įvedė asztrius padavadyjimus ir laikė snipukus, kurie turėdavo daneszi, kaip elgiasi visi tarnaujantieji, net tada, kada jie turi liuosą nedėliomis dieną. Mokesčiai tarnaujantiems pakelta ir ilgis dienos darbo sutrumpintas.

P a t e r s o n , N . J . Dirbtuvėse, kur nudažo szilkus, pakilo straikas; darbininkai pareikalavo pakėlimo užmokesčiai, nes taip baisiai pabrangus mėsai, jie negali išgyventi iš dabartinio uždabio; jauniejie mokintiniai taip gi pareikalavo 20 centų už valandą darbo ir 55 valandų darbo per savaitę. Straikuotojų skaitlius išnesza 4,000 žmonių; jie renkasi kruvomis ir užpuldinėja ant dirbtuvių ir jų savininkų; įsikiszo policija, bet didelių nelaimių tuotarpu dar neatsiko. Sudai dirba ir kruta, kad tik pagelbėti bossams; daug straikuotojų gali nukentėti.

Darbininkai apgaleti.

Dabar jau nėra nėjokios abejonės, kad 140 tukstanczių darbininkų kietoje anglyje liko apgaleti; szia dien jie nieko negali laimėti ir turės dirbti prie tų paczių sąlygų, kaip ir pirma: 1) jų unijos nepripažįs, 2) iszkastos anglies nesvers tik mokės kiek jų malonė, 3) mokesčių toblyczios neįstatys, 4) priiminės į darbą neprigulinczius į uniją darbininkus, ir 5) 8 valandų dienos darbo nepripažįs.

Kur piktoji dvasė (Mark Hanna) pirszia, o juodasis minykas (vysk. Potter) suziedauja — tų nieko gero neiszeis. Monydams svietui akis, Mark

Hanna vadina savę darbininkų draugu, o vysk. Potter, prisigerindamas darbininkų delegatams, sako: „kalnakasiai elgiasi pastebėtinai gražiai, ir kiekviens iš jų kalba taip dailiai, kad asz pasidžiaugčiau, jei jie galėtų duoti lekcijas tuliems iš mano kunigų”.

Teip apvilti, darbininkų vadovai nusileidžia priesz kapitalizmo apasztalus. Kada Shamokin'o konvencija užsibaigė ir unija buvo ketinus apszaukti straiką, įsikiszo Mark Hanna ir nuo kapitalistų vardo žadėjo sutaikyti darbininkus su kompanijomis, vėliausiai iki 26 balandžio. Perėjo 26 balandžio ir iszrodo, kad kapitalistai jau nenori nė snekėti su darbininkų delegatais, tik vienas Mark Hanna dar vilioja juos. Kompanijos gerai žinojo, ką daro: pirmiaus jos neturėjo sukrautų anglių, tai bijojosi straiško; per tą mėnesį darbininkai joms prikase — tai straikas joms dabar nebaisus.

Jus, darbininkai, nematote, kas dedasi jūsų akyse. Kada toks nelabasis, Mark Hannos paveiksle, monyja jums akis, o jūsų vadovai duoda savę apkvailinti, — jus džiaugiatės, kad nebus straiško, nes kompanijos „susimylės” ant jūsų. Ar jus nematote savo akimis, kaip kapitalistai prigulinczius jiems vietas aptveria lentomis 8 pėdų augszczio ir apstato jas 2 ar 3 eilėmis tvora iš duriančių dratų? Kam jie tai daro? Kodėl paskutiniam laike stato vieszose vietose prie paminklų ir kitur tikras kanuoles su pritaisytomis kulkomis? Aiszku, kad kapitalistai rengia darbininkams naujas skriaudas; jei darbininkai prieszsis, tai juos laukia nauja ekzekucija, kaip ties Lattimer.

Nedrįstų taip elgtis turtinčiai, jei matytų, kad visi darbininkai drucziai laikosi iš vieno ir turi gerus vadovus. Be susipratimo, be vienybės, be

szviesos — darbininkai skurs ir braidzios varguose. Tad susipraskime, vienykimės ir szvieskimės!

Isz Amerikos.

K i e k u ž m u s z t a a n t g e l e ž i n k e l i ų .

Washingtono valdzia garsina atskaitą, pagal kurią per 3 mėnesius nuo 1 Liepos iki 30 rugsėjo 1901 m. ant geležinkelių buvo užmuszta 240 žmonių o suzeista 2,622 žmonės; ir tai tik tokiuose atsitikimuose, kada trukiai susikuldavo, iszkrypdavo, nusirisdavo ir t.t.; jei priskaityti dar tuos darbininkus, kurie szejp zuvo, bedirbdami prie geležinkelių, ir pasazierius, įneinant arba iszlipant iš vagonų, tai skaitlius užmusztųjų pasiekia 725 žmones, o suzeistųjų — 10,487 žm. Buvo 1247 atsitikimai, kad trukiai susikule, o 1002 — iszkrypo. Tai gali atsitikti tik czia Amerikoje, kur dolerį skaito už Dievą, o žmogų už daigtą.

Mokintojų straikas.

Pittston, Pa., užstraiškavo 15 mokintojų vieszose mokslincziuose, nes jiems neiszmoka miestas algų; taip, jie neyra dar gavę algų už 1901 metus. Nedyvai, kad panaikino Pittston'e daug karcziamų, bet taip apleisti mokslinczius galėtų tik Rusijoje.

Negrų seimas.

Į Galveston, Tex., susivaziuos iš visur prakilnesniejie negrai ir laikys tų seimą nuo 1 iki 5 liepos; seimas svarstys, koku budu pagerinti sugyvenimą negrų su baltveidziais, o taip gi apie platinimą apszvietimo tarp negrų. Yra tai jau antras negrų seimas; pirmasis buvo suszauktas į Jackson, Miss.

Pardavinės žemes.

Valstijojej Dakota, Gregory paviete, ketina pardavinėti sklypus žemės, arba taip vadinamas rezervacijas Rosebud,

atimtas nuo indiezių; kolonizacijai bus pavesta 4 milijonai akry žemės; tas plotas turi 36 mylias ilgio ir 26 mylias pločio.

Laivų kompanijų trustas.

Trustų karalius Pierpont Morgan suvienijo 6 laivų kompanijas į trustą; visų tų laivų vertė išnesza 150 milijonų dolerių; suėjo į trustą ne vien Amerikos, bet ir Europos kompanijos; Hamburgo ir Bremeno kompanijos neprigulės į trustą, bet žada eiti išz vieno su trustu; tokiu budu, liko liuosos nuo trusto tik dvi mažos kompanijos. Dabar tai prasidės tikras lupimas keliauninkų. Pirmiausias, mat, kompanijos varžydavosi pasażierius ir viena prieš kitą nuleisdavo mokesį už laivakortes; o dabar visos įstatys vienokią mokesį. Hamburgo linija jau pakėlė mokesį už laivakortes išz Europos į Ameriką ant 2 dolerių.

Socialistas miesto majoru.

Jau esame minėję, kad mieste Hartford, Conn., darbininkams susipratus ir einant išz vieno, tapo išrinktas į majorus socialistų kandidatas Ig. Sullivan. Tai ypacz pažymėtinas atsitikimas, nes Hartford yra „poniškas, aristokratiškas“ miestas ir visada tę laikydavo virszų republikonai; tę rezidencija vyriausių valstijos valdžių. Nedyvai, kad darbininkai szventė vienuoliktą balandžio savo pergale: visos darbininkų unijos išzėjo su paroda; daugelis tukstanczių žmonių (Hartforde yra 80 tukstanczių gyventojų) sveikino naują majorą, szukaudami: „hurrah for mayor Sullivan!“ Pirmu išrinktojo majoro darbu buvo padidinti mokesį visiems miesto darbininkams iki 2 dol. prie 8 valandų darbo; o pirma dirbdavo 9 val. ant dienos, gaudami po \$1,53. Miesto roda teip-gi, jam para-

ginant, nutarė tiesti du nauju tiltu per upę Connecticut ir prakasti tunelį. Tai-gi tę atsiaras gana darbo.

Už tai kapitalistai net pajudo išz piktumo, kad tokio miesto galva bus žmogus, kuriam jie mokėdavo išz „savo mylestos“ po du dol. ir laikydavo per pastumdėlį.

Ne „foreigner'iu“ civilizacija.

Suvien. Valstijų senatorius Hernando De Soto Money išz valstijos Mississipi, vaziuodamas Washingtone strytkariu, susibarė, o paskui susipeszė su konduktorium; besimuszant, senatorius durė į savo prieszininką peiliu. Senatorius, mat, nenorėjo mokėti už vietą, sakydams, jog jis turėjęs gauti persėdimo bilietą (transfer ticket) nuo ano konduktoriaus, bet negavęs. Prasidėjo barnis; konduktorius grasinosi išzmesias senatorių, jei szis neušimokės. Senatorius tada durė konduktorių peiliu į ranką.... Vėliaus dar senatorius buvo reikalavęs, kad kompanija atimtu duoną nuo to konduktoriaus, pavarius jį nuo vietos. Apraszydamas szitą atsitikimą, veidmainiškas „Wilkes-Barre Record“ melancholizškai priduria: „ir toki ypatingo budo žmonės atranda savą kelią į Suv. Valstijų senatą!“ Teip, ir toki senatoriai yra arsziausiais ateivių nedraugais, kaip yra tokiu ir „Record“.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Shenandoah, Pa. 29 dieną Kovo, t.y. velykų sabatoje, patiko baisi nelaimė Shenandoah kuopos virszininką „Susivienijimo L. A.“, Antaną Auksulevyczių. Dirbant angliakasyklose Suffol Collory P. R. & Co., anglis, puldama išz stulpo, užmuszė jį į smert, o jo draugą Pijuszą Samuolį sužeidė, bet ne pavojingai: po kelių sąvaiczių bus sveikas.

Laukdamas pirma pagarsi-

nimo per „Vienybę“, Susiv. L. A. organą, apie baisią, nelaimę, kuri patiko jo sąnari nuo kuopos sekretoriaus, susivėlinau su platesniu praneszimu. Velionis paėjo išz Suvalkų gub., Vilkavisztkio pav., gmino Gižų, kaimo Mariszkių. Į Ameriką pribuvo 1890 m. kovo mėnesyj; amžiaus 44 metų, paliko moterį ir du vaikus dideliam nuliudime. Į Susiv. L. A. prigulėjo jau nuo 4 metų. Bet kas man svarbiausia išz jo gyvenimo, kad jau nuo kokių ketverių metų pradėjo aiskiai suprasti darbininkiszką klausymą ir kovoti prieš savo skriaudikus. Ypatingai nuo paskutinių straikų, kada vos išzliko nuo szerifo valkatų paleistos kulkos, o dar išz lietuviu rankos, bet kad į szonkaulį atsimuszė, tai dar neatėmė gyvasties tuotarpu, kas butų uždavę dar didesnę szirdies skausmą visiems giminėms.

Po praėjusio XVI seimo atraszė pas manę, klausdamas rodos, ar prigulėti prie tautiszko Susiv., nes prie Rymo-katalikų nenorįs prigulėti. Tada asz prizadėjau buti pats Shenandoah, Pa., ir pagelbėt sutverti vietinę jų kuopą. Ant paskirto laiko susikalbino žmonių, norinczių prigulėti į Susivienijimą, ir nuvykus man su p. Draugeliu, pasisekė sutverti kuopą, ir velionis tapo išzrinktas jos virszininku, kuriuo išzbuvo iki myriui.

Rasztu, nė teip agitacija negalėjo dirbti per daug. Nes kas link raszto, tai tik per savę prasimokino keliais žodžiais paraszti laiszką. Užtai-gi ant tautiszkos dirvos negalėjo daug atszizymėti. Su noru mėgdavo skaityti laikraszcius, kad net nuo išzpažinties jį atstatė tulas klebonas už skaitymą „Lietuvos“ ir „Vienybės“, kaipo, pagal jų nuomonę, „bedieviszkų“.

Laidotnės atsibuvo 1 dieną balandžio; tris draugystės emė

dalyvumą. Tik dėl negrauzaus oro negalėjo daug žmonių palydėti, nors velionį visi gana mylėjo. Mes, visi giminės, isztariam „amžiną atsilsį“ po visų vargų ir kanczių! Tegul buna lengva tav žemė, Antanėli!

J. Ramanauckas.

New Britain, Conn. Musų gerbiamas klebonas, kun. J. Žebrius, matydams, kad tautiszkoji czionykszė draugystė „Apszvieta“ pataiko atlikti grazius darbus, užpraszė jos sąnarius nuvaziuoti į Hartfordą, idant nors truputį pakelti tautiszką Hartfordieczių dvasę. Szie nuvaziavo, nekurie pasirengę su tautiszkomis kalbomis; tai tikosi 20 d. balandžio szių metų. Bet Hartfordiecziai atszizymėjo savo aklu mu.

P. J. Kovas pradėjo kalbėti apie tėvynės Lietuvos vargus po maskolių jungu, aiskindamas kylimą ir dabartinį lietuvių, kaip Lietuvoje, teip ir Suvienytose valstijose Amerikos padėjimą, peikdamas nekurių brolių apsiėjimus — už nesistengimą ant tautiszkos dirvos; ragindamas skaityti moksliszkas knygas ir laikraszcius, ragindamas lietuvius paduoti broliszkai viens kitam ranką (neziurint tikėjimiszku pažvilgių). Teip gi nupeikė lietuvių papratimą pacziuotis su lenkėmis, nurodydams tą budą blėdingu tėvynės labui. Hartfordiecziams, matyt, tas nepatiko, nes veik visi jie yra įsikabinę į lenkių padurkus ir atsidavę degtinei (ir tuo kartu ant maisztininkų buvo matyti narsumas tik nuo degtinės spēkų). Nekurie szoko ant p. Kovo, liepė nutilti kalbėjus ir klause: „kokio esi tikėjimo?“ — P. Kovas, nepaisydamas ant nieko, atsakė drąsiai; „esu lietuvis ir už Lietuvą kariauju; o tikėjimas priguli nuo kiekvieno sąžinės, todėl paniekinu tą klausymą, nes kalbėjau viską su meile tautos. O jei norit

dvasiszkų prakalbų, tai prasykite klebono". P. Kovas ant tonukirto savo kalbą, o kiti draugai pateisino p. Kovą trumpomis prakalbomis ir garsiu plojimu rankų. Ir teip iszsiskirstė su tokiu užbaigimu.

Buvo tarp susirinkusių ir labai gerų žmonių, kurie supranta savo padėjimą, ir visai gražiai atsižymi nuo tų izsgamų, bet jų mažesnė pusė ir sunku jiems anuos užkariauti. Szitie tai parėmė p. Kovo žodžius, o kas labiau, atsižymėjo viena moteriszkė, iszmintingai papasakojus apie anų apsiėjimus (iszėjus mums ant gatvės).

Skaidu szirdžiai jausti, kad mūsų broliai atsidavę svaiginančiai buizai, vos stovėdami ant kojų, kabinasi į akis geriems užmanymams, o tik to maldžia, ko isztvirkęs jų kunas reikalauja.

Užsvisk mums doros laimė ir atitolink nuo kiekvieno brolio tokį tamsumą, kokis viesz patauja sziądieną tarp mūsų brolių Hartfordiecių!

Tėbuvis.

Susivienijimo L. A. reikalai.

Seimo reikaluose.

Kaip buvo garsinta „Vienybėje“ kas link seimo, XVII Seimas S. L. Amerikoje prasidės 20 gegužio, 10 valandą isz ryto. Delegatai isz visų miestų, malonėkit suvažiuoti 19 d. gegužio isz vakaro, kad iki paskirtam laikui visi būtumėte jau susirinkimo vietoje. Tą pacią dieną po pietų, 4 valandą, prasidės paroda; delegatai pereis gatvėmis iki salei, kur bus vakare balius ir prakalbos. Balius prasidės 7 valandą vakare ir trauksis iki 3 ryto. 21 gegužio seimas prasidės 8 valandą isz ryto, o vakare 21 bus prakalbos ir teatras. Bus perstatyta komedija „Amerika pirtyje“; prasidės 8 val. vakare. 22 gegužio sei-

mas prasidės 8 val. isz ryto, o vakarams laiko nepaskiriam: kaip bus geriaus delegatams, teip patys nutars, pagal reikalą ir laiką.

Kas link delegatų apsisistojimo ir vietos, yra paskirtas puiškus Hotelis po vardu „Castle Square Hotel“, netoli nuo seimo salės. Kas link nakvynės Hotelyje, tai paaiszkjsim trumpai: naktis ir diena kasztuoja nuo \$1,00 iki \$3,00 dolerių. Vietos yra iki kelių szimtu ruimų. O valgis tai kaip norės delegatai: gali valgyti Hotelyj, arba gali eiti į restoraciją; pagal parodytas „valgių surasze“ kainės (prekes), valgis kasztuos Hotelyj veik pigiaus, negu restauracijoje.

Atvažiavus delegatams ant dypo, nereiks klaidžioti: paklaus valia žmogaus arba policmono, tai kiekvienas parodys tą Hotelį arba gali pasimint kariatą, kad nuvežtų iki Hoteliui, kas nedaug kasztuos — 25 c.

Delegatai, malonėkit perskaityt szią pagarsinimą, idant žinotumėt, kada jums reikia iszvažiuoti, kad lyg paskirto laiko butumėte Bostone.

Szią pagarsinimą praszome atkartoti ir kitų laikraszečių.

Vardan komiteto rengimo seimo, *K. M. Luben.*

Woodmere, Mich. Musų 48 Susivienijimo Liet. Amerikoje kuopa laikė ekstra susirinkimą 20 balandžio, kame buvo apsvarstyti reikalai Susivienijimo Lietuvių; susirinko pusėtinai skaitlius isz visos apielinkės. Susirinkimą atidarė prezidentas A. Meilinkavyczia, kuris savo kalboje iszrodė naudą Susivienijimo ir jo sziądieninį plėtojimąsi ir milžinišką augimą; paskui iszstarė papeikimą mūsų arti gyvenantiems kaimynams, kurie, budami lietuviais, nenori niekur prigulėti, o dar ir kitus iszjuokia; ant galo, dėkavojo visiems broliams už susirinki-

mą. Antras kalbėjo K. Gedeminas, pradėdamas nuo senos gadynės, kaip lietuviai atėjo isz mažosios Azijos ir apsigyveno apie Balkanų kalnyną prie upės Dunojaus; paskui, kaip stumiama slavoniszkos tautos, atsikraustė per Valiniją ir Padaliją į vietą, kurią sziądien vadinam Lietuva; ant galo, prilygino mūsų iszeivystę isz Lietuvos prie iszeivystės mūsų senolių, ragino visus vienyti į vieną kruvą ir dirbti isz vien.

Treczias kalbėjo p. M. Mockus, kuris pribuvo isz Detroit, Mich.; p. Mockus aiszkino mierius ir vertybę Susivienijimo, kokia yra nauda žmogui, prigulincziam į Susivienijimą, aiszkino kaip Susivienijimas, iszsiliuosavęs nuo ardytojų, tapo laimingu ir pradėjo milžiniškai augti; ragino brolius lietuvius prigulėti prie Susivienijimo be skyriaus pažvalgų ir tikėjimo.

Paskui buvo nutarta paraszyti laiszką pas p. V. Kauną, ar jis negalės perstatyti mūsų iveszimus ant seimo, nes mūsų kuopa, dar jauna budama, negali įstengti siųsti delegatą.

Ant galo, p. Mockus ragino visus brolius lietuvius skaityti knygas ir laikraszečius, nes žmogus, skaitydamas knygas ir laikraszečius, gali apsiszviesti.

Isztariam szirdingą aczių p. Mockui ir buvusiems ant susirinkimo lietuviams ir lietuvaiteims. Kuopos virszininkai:

Prez. *A. Meilinkavyczia,*
Raszt. *K. Gedeminas.*

Naujai prisiraszė prie Susivienijimo Liet. Am.

S. Boston, Mass. dr. Vytauto.
Benediktas Mockevyczius
J. Baltruszaitis
Petras Polubeckas
Jozas Vaitkus
Vincas Savickas
Jonas Gražulis
Julius Masonis
Pranas Beganskas
Jozas Stolkus
Jozas Počius
Antanas Pocius

Minersville, Pa. 13 kuopa.

Jonas Smolskis
Simas Žiuris
S. I. Ignatavyczius
Pittston, Pa. 7 kuopa.
Antanas Žilinskas
Jonas Senkus
Veronika Senkuvienė
Jokubas Tarūtis
Stasys Arlauckas
Kristina Arlauckienė
Elzė Arlauckiūtė
P. Petrauckas
Antanas Bukteris
Jozas Klimavyczius
Simas Sebestinas
Vincas Petkevyczius
Kost. Maszotas
Jurgis Szalczius
Marė Griesztaraitienė
Povylas Greblikas
Andrius Tamkevyczius
Vincas Baranauckas
Pranas Butkus
Jozas Laukis
Ona Laukienė.

T. Astramskas,
S. L. A. sekretorius.

„Žvaigždei“.

17 „Žvaigždės“ num. patilpo isztisa eilė užmėtinėjimų, paraszytų p. E. M-tis ir atkreiptų į „Vienybę“, arba stacziai į tą ypatą, kuri tuotarpu veda tą laikrasztį. Nematyzciau reikalo atsakyti ant tų silpnų ir iszkraipytų užpuldinėjimų, jei vienam atsitikime nebutų užgauta treczioji ypatą, man visai svetima. Ir dar ko gaila: kad p. E. M. szejp gražią savo plunksną vartoja dalykams, nevertiems jos.

Ir abelnai emus ypatingą p. E. M. ir consortes turi numanymą apie kitų uždavimą: jiems rodosi, kad „Vienybė“ iszeina tik dėlto, kad kovoti su kunigais ir jų organais. Toli ne teip, ir p. E. M. pats tą gerai numano. Atlikęs butų darbas, jei „Vienybė“ baigtų savo užduotį tik ant to. O kad medį kertant, szapai laksoto, — tai yra niszvengtinu, sakysim — prigimtu, daigtu.

Tai-gi vienam isz patėmyjimų p. E. M. parupo Kėkszto intencijos, dėl kurių buvo perspaudintas isz „Varpo“ p. A.

Tepliuszio laiszkas. „Varpas” jau nurodė nuo savęs, kad „charakteristikai Lietuvių Rymo-Katalikų Susivienijimo”, o jei jau taip prireikėjo p. E. M., tai dar pridėsiu truputį paaiskinimo. Pono A. Tepliuszio ypata man taip gera, kaip ir kiekvieno lietuvio, o, ant galo, neturiu garbės nė pažinti jo asabiszkai. Apie išjuokimą jo arba katalikiszkos organizacijos — man nė galvoje nepastovėjo. Per liudni atsitikimai, kad jieszkoti juose juokų. Tai-gi atkartoju, kad visas dalykas ne p. Tepliuszio ypatoje, tik jo nurodyme ant „talkininkų”, kurie, buk, suvaldę „bedievius”: „musų” kunigas, policija... Ar p. E. M. norėtų, kad placziaus tą viską paaiszkincziau?

P. E. M. pamatė net doros stoką tame, kad „Vien.” apgarsino „privatiszką” laiszką. Atsargumas išsitarimuose niekad nekenkia, ir nebutų užkenkęs p. E. M.

Ar yra privatiszku toks laiszkas, kuris nuo pat pradžios iki paskutinio žodžio kalba apie reikalus net dviejų Susivienijimų? kuris kalba apie generaliszką apveikimą „szliuparnių”, nors jie toli neapveikti? Kad per tą laiszką išplaukė į aiksztę ir tulos tikrai „privatiszkos” paslaptys, — tai jau ne „Vien.” kaltė.

Antra, ar galima vadinti „privatiszku” (bent kas kieszai „Vienybės”) tokį laiszką, kurs apgarsintas kitam laikrasztyje ir tik perspaudintas iš ano?

Nebuvau linkęs atsakinėti ant daugelio užmėtinėjimų p. E. M. ir szeip patėmytojų, nes skaitau tai tuszcziau darbu. Ar tai priduođa noro p. E. M. jieszkoti naujų užpuldinėjimų? O asz savo pažvilgių nemainysiu.

Sakote, „Vienybė” išjuokia katalikiszką Susivienijimą su jos prezidentu. Vienog, ar ne jus patys statote ant juoko tą organizaciją ir jos vyresny-

bę? Tarp jos užtarytojų ir globėjų neatsirado nė vienos ypatos, kuri butų paraszius praneszimą apie ateinantį seimą Mahanoy City, Pa. Ir centraliszkas Rymo-Katal. Susiv. komitetas turėjo laukti, iki nepasirodys tautiszkojo Susiv. praneszimas; pasirodžius jam „Vienybė”, perspaudino jį sav žodis-į-žodį, tik padarę keletą klaidų. Menkas tai daigtas ir nebutų verta apie tai nė minėti, bet-gi tai vėl „charakteristika”. Ir czia gal sakysite, kad tai išjuokimas centr. komiteto? Dieve mylėk! Kas galėtų kaltinti p. Tepliuszį ar p. Jurgelevyczių, kad likimas nedavė jiems įgyti nors vidutinį mokslą; galima to tik pasigailėti. Bet jus — užtarytojai, mokintojai ir globėjai: kur jusų „globa”? *K-a-s.*

Savo varda neprimesk kitam!

P. Radzevyczia! 15 numeryj „Tėvynės” prasilenkei su teisybe: atskaitas tokias man duodavai, kokias duodi dabar p. Jurgelevycziui. Algą 1 geguzio asz atsiėmiau už mėnesį Balandį 1901 m., nes Balandyje jau buvau uždirbęs, bet kur Tamista padėjai algą mėnesio Geguzio, jog tame mėnesyje, man ding, iki 21 No. „Tėvynės” dirbau asz, o ne p. Radzevyczia? Kodėl nenori pripažinti man algą Geguzio: jug, žinai, kad XVI seimas buvo ne 1 Geguzio, bet prasi-dėjo 21? Asz su knygomis nepabėgau, bet jus atstatėt — ne tik manę, bet dar 28 delegatus, ir ant visų turėjote policiją užtraukę! Ar Tamista neatsimėni, kada kun. Milukas szaukė „police”? Ar tai mislyji, kad mes jusų komedijos turėjom laukti? Geriausias, kada policija parengta, pali-kome jums patiems. Knygas teisingai revidentai revidavojo mano, kaip ir Tamistos ir paraszais patikrino, kodėl dabar

tik Tamistos knygos teisingos, o mano, sakai, neteisingos?

Su „Lietuviszkoms gramatikoms”, man ding, asz teisingiaus padariau, negu Tamista su Susivienijimo Liet. Amer. pinigais: prigulėjo S. L. A., tai asz jam ir perdaviau, bet kam Tamista perdavei Susivienijimo Lietuvių Amerikos pinigus?

Nežinancziu nusiduodi, ar Susivienijimas Lietuvių Amerikos turėjo kada kokį turta; o kas-gi tą turta Tamistai padavė, išzrenkant kasierium: ar ne S. L. A.? Keno globoje dabar stovi Tamistai pavesti pinigai? Ar-gi Susivienijimo Lietuvių Amer. globoje, kurs Tamistai padavė? O dabar jau Tamista nežinai: ar S. L. A. turėjo turta?!

Perliejai S. L. A. turta Susivienijimui Rymo-Katalikų Amerikoje, o gal kit-kart perliesi ant Susivienijimo Lietuvių-Italų Amerikoje?

Nepritincanziau budu Tamista prikaiszioji silpnybę, kuria pats, rasi, sergi, nes nepatėmyjai, kad man, apart algos, 30 dol. ant mėnesio, daugiaus nemokėjote, ar ir tai buvo per daug?

Stasini Astramskui ką atmokėjote — už tai nieks nieko nesako, bet Jus užlaikėte neatmokėję 15 dol. ir billas net po du kart turite prisiųstas.

Susivienijimas Lietuvių Rymo-Katalikų Amerikoje su manim nieko bendraus neturėjo ir neturi, tai ir jokių knygų reikalauti negali.

Pons Radzevyczia ant paduotų „Vienybėje” klausymų buvo meldžiams ką-kitą paaiszkinti, bet kad paaiszkiniimų truksta, tai, žinoma, nėra ką daugiaus norėt, ir tolesniems musų ginczams su p. Radzevyczia išz mano pusės bus užbaiga. *T. Astramskas.*

Ignotas Domeika.

Sziuosmet sukanka szimtas

metų nuo užgimimo Ignoto Domeikos, — mokslo vyro, kuris daug yra prisidėjęs prie pakėlimo apszvietimo respublikoje Chili, Pietinėje Amerikoje. Išz gimimo ir kaip jis pats savę vadindavo drauge su poetų milžinu Adomu Mickevyczia — Domeika yra lietuvis, išzvydęs dienos szviesą 31 liepos 1802m. Naugarduko (Nau-miestelio) paviete, Minsko gub. Domeika išzėjo mokslus Lietuvos sostapilėje, Vilniaus universitete, — to Vilniaus, kurį toje gadynėje svietas vadindavo sziaurės Athenais (tas miestas senovės Graikijoje atsižymėjo savo mokslincziais; Boston’ą, kurs garsus mokslo įrėdnėmis, sziaudien vadina Amerikos Athenais). Priverstas pamesti tėvynę, Domeika pasiekė Paryžių, kur ypatingai perėjo aprinktas mokslo szakas. Pakviestas į vyriausią miestą Chili respublikoje — Santiago, Domeika užėmė tą mineralogijos profesoriaus vietą naujai sutvertam universitete. Tę profesoriaudamas, Domeika padėjo daug nuopelnų mokslui. Kaip išsitarė apie jį apszvietimo ministras R. Balma-ceda, „Ignotas Domeika buvo mokslincziu gražiausioje to žodžio prasmėje — buvo juo kaip placziomis savo žiniomis, taip lygiai prakilniomis ypatingomis ir padorumu”.

Pasidarius liuosai rektorius vietai po Audriaus Bello, Domeika tapo rektorium Santiago universitete. Nepaliovė nė tada tarnavęs mokslui, raszdamas yvairius veikalus, per vis ispaniszkai. Ypatingai jis buvo pasiszventęs mineralogijai ir susekė du nepažintu ik-tol mineralu. Tulas mineralas pramintas nuo Domeikos pravardės „domeykite” (žiur. Encyclopaedia Britannica, XVI t., 393 pusl.)

Sausyje szių metų, mieste Santiago, paszventino pastatytą Ign. Domeikai paminklą. Tas paminklas gražiai padary-

tas isz porfyro, o ant virszaus uždėtas Domeikos paveikslas iki krutų, iszkaptuotas isz brangaus Carraro marmuro; pryszakyj iszbrėžtas paraszas (ispaniskai): „Ignacio Domeyko, rector de la Universidad de Chili, 31 de julio de 1802+23 de enero de 1889” (Ignotas Domeika, Chili universiteto rektorius, gimė 31 liepos 1802, mirė 23 sausio 1889 m.)

Paminėsim, kad neužilgo priesz numirus, Domeika ap-lankė, ilgai nematęs, Lietuvą, — tą puikią szalį, kuri kitoms tautoms nesza gausias mokslo, poezijos ir dailos dovanas, o sav palieka... skurdą—dvasiską ir medegiską.

Norintiems ir norinczioms pasimokinti.

Ruskin'o Kollegija, Trenton'e, valstijoje Missouri, atidarė duris betureziams, norintiems pasimokinti. Vaikiniai ar merginos, įmokėję \$100 ir dirbdami 4 valandas ant dienos, uždengia užlaikymo ir mokslo kasztus per 4 metus, t. y. atlygina mokslo, maisto, guolio ir apskalbimo kasztus; užmokėję-gi \$125 ir dirbdami po 5 valandas ant dienos, uždengia visus kasztus laike 4 metų, t. y. užsidirba ir ant drabužio. Kiteip sakant: prie \$100 ir 4 val. (darbo ant dienos), turi turėti pinigų nuspirkimui drapanų laike 4 m.; prie \$125 ir 5 val., — gali būti be cento ir iszlaikyti 4 metų kursą.

Szitos kolegijos mokintiniai turi tiesą keturis syk ant metų iszsirinkti sav lekcijas tokiose mokslų szakose, kokios kuriam patinka. Mokintojai pilnai atsako savo uždavimui. Tarp paprasto mokinimo, szimokykla stengiasi supazindinti savo mokintinius su politiskais ir draugiskais (socialiskais)reikalais. Greta jaunesnių mokintinių, czia dirba ir mokinas užaugę ir suaugę vyrai ir

merginos. Isz ateivių czia yra: du lietuviai, du czekai, viens lenkas, viens danietis ir viens japonietis. Kiti visi czia-gimiai.

Kas kizsasi užduodamų darbų — daugiausia reikia dirbti lauko (ukės) darbus; keletas dirba dirbtuvėj, keletas prie krautuvių, kurios ne nuoseniai įsteigtos po vardu „The Western Cooperative Association”. Walter Vrooman (socialistas) yra szio judėjimo vestojas. Prie panašaus judėjimo jis yra gerai prisidėjęs ir Anglijoje.

Pradėti ir daryti ką-nors gero sav ar kitiems — niekad nėra vėlu. Eik-szia ir pamėgink! Kas nori turėti platesnes žinias apie szią instituciją, gali raszyti pas jos prezidentą G. Mc. A. Miller, Ph. D. Nemokanti angliskai, raszykite lietuviszkai.

I. J. Grieszius,
Ruskin College,
Trenton, Mo.

P. S. Laikraszcziai, velyjanti savo skaitytojams to, kas virszuj paraszyta, gali atkartoti.

Paminklas Lattimer'o aukoms.

Mes esame jau minėję („V.” 12 num., žiniose isz Amerikos) apie užmanymą pastatyti paminklą tiems darbininkams, kurie žuvo kovoje už teisingas savo tiesas 10 rugsėjo 1897 m. nuo szuvių szerifo Martin'o, ties Lattimer. Isz dvideszimts vieno užmusztųjų buvo penki lietuviai.

Tuo dalyku užsiėmė Suvienytųjų kalnakasių unija, o pradžia buvo davęs Lietuviszkai—lenkiskas politikiskas klubas Luzernes pavieta. Rinkimui aukų ir vedimui viso reikalo yra įsteigtas tamtikras komitetas, kurio prezidentu aprinktas John Mitchell, sekretorium T. D. Nichols ir izdininku G. V. Sava.

Tas komitetas iszleido ang-

liskoje kalboje atsiliepiamą, kurį czia iszvertę paduodame:

„Organizuotam darbu ir jo draugams. Pasveikinimas!

Pagal vyriausiojo komiteto padavadyjimū, mes szio kviečiame jus prisidėti su pinigiska paszelpa, idant ant visų amžių palikti atmintį Lattimer'o kankintiniams, pastačius tamtikrą paminklą ir paszventinus jį 10 rugsėjo 1902 m., kurioj dienoje sukaks penkeri metai nuo jų mirimo. Szitas užmanymas yra po globa Suvienytųjų kalnakasių Amerikoje ir Lietuviszkai—lenkisko politisko kliubo Luzernes pavieta; užmanymą teipgi priėmė ir rems: Federation of Labor Pennsylvanijos valstijoje, Suvienytieji kalnakasiai kietųjų anglių (antracito) apyrubėje (nutarta ant visuotinos konvencijos Shamokin'e) ir Central Labor Union Wilkes-Barrių ir apie linkės. Isz virszaus dėkavodami už greitą atsakymą, liekame pilni guodonės: J. Mitchell, prezidentas. T. D. Nichols, sekretorius. G. V. Sava, izdininkas”. Pinigai, surinkti vietinėse kalnakasių kuopose 1, 7 ir 9 distriktuose, turi būti nusiųsti distriktų sekretoriams, o visos kitos aukos turi būti siuncziamos kasieriui: V. G. Sahva, Box 4, Wilkes-Barre, Pa. Visos aukos bus pagarsintos unijos organe „United Mine Workers Journal”. —

Paduodami tą atsiszaukimą, raginam brolius—darbininkus, kad neužmirsztų prisidėti su savo skatiku, atsimindami, kad anie kankintiniai, kaip didzia-vyriai, paguldė savo galvas, gindami visų darbininkų reikalus. Neduokime isznykti atmincziai tų kruvinų aukų, kurias trenkė žmonijai į veidą kersztaujantis kapitalismas.

Protestai priesz suvaržymą ateivystės.

Isz tų atsakymų, kuriuos

gavo lietuviai, padavusieji protestus priesz suvaržymą ateivystės, garsiname dar tris žingeidesnius.

1) P. S. K. Alytai, Plymouth, Pa., atsiuntė pasiuntinys H. W. Palmer tokį atsakymą: „Brangus pone! Asz nusiuncziau Jums ekzempliorių bill'os, įnesztos į Senatą vakar (17 kovo), kuri draudžia ateivystę kinieciams — darbininkams. Tai yra sziuos metuos vienatinė bill'a dalyke iszskyrimo svetimų žmonių nuo tiesos atkeliauti į Suvienytas valstijas. Tas iszskyrimas neis teip toli, idant pasiektų lietuvius. Jie (lietuviai) abelnai laikomi yra užgerus ir vertus priėmimo valstiecius, kada jie ateina į szitą szalį, idant pagerinti savo savo padėjimą, su mislim įsigyventi ant visada ir savo dalį sujungti su Suvienytomis valstijomis. Gero velyjantis Henry W. Palmer”.

2) P. V. S. Narbuta, sekretorius Lietuvių—valstiecių draugystės, S. Boston'e, Mass., apturėjo nuo pasiuntinio H. F. Naphen'o tokį atsakymą, raszytą 8 balandžio 1902 m.: „Brangus mano pone! Jusų iszsiųstą 4 balandžio peticiją Lietuvių—valstiecių draugystės isz South Boston'o gavau. Tą dalyką, kurį jus perstatote, asz dabosiu su rupestingiausia atyda ir atsizvelgimu. Tikrai prielankus H. J. Naphen”.

3) P. J. Petruszka, Mahanoy Plane, Pa., gavo nuo senatoriaus Penrose atsakymą isz dienos 11 kovo: „Brangus pone! Asz esu gavęs jusų raszytą, protestuojantį priesz įvedimą įstatymo, kurs suvaržytų ateivystę sveikų ir padorių žmonių; teikitės tikėti, jog iszguldytas tų dalykas priimtas su visa atyda. Gero velyjantis Boies Penrose”.

Kaip skaitytojas mato, visi atsakymai prielankus ir mūsų darbas nenuėjo ant vėjo.

Psykologija.

(Žiur. 17 num.)

Dr. Hall tvirtina: 1) mokslas, įžengiant mokyklon, — kitokis, o ne paremtas ant matomų daigtų, — neturi vertybės; 2) tėvų pareiga, prirengiant vaikus mokyklon, supažindinti juos su gamta, ypatingai su regykloms ir sodžių balsais, o ypacz leidziant lankyti Kindergarten. Ukininko kluonas arba miszkas yra geriausia jaunuomenei mokslainė.

Szios gadynės nelaimė tvyro tame, kad mokintojai ne iš palinkimo, tik už duonos kąsnį esti mokintojais: jų iszmokinta jaunuomenė eina per svieta, mažai ką matydama arba girdėdama, nes mokintojas nemo-ka pabudyti juose esanczių pajiegu; jų mokinti vaikai yra panaszus gyviems phonografams, kurie atkartoja žodis-žodį tik tai, ką mokintojas įkalbėjo. Toki mokintojai paliaka vaikuose nemirtiną savo nesumanumo sėklą.

XI.

Vylingi pajautimai.

Iki sziol vien svarstėme veikmes proto normaliszko budinczio žmogaus. Dabar pakalbėsime apie proto apsvylimą.

Vylingumas, aprubežiutama supratime, yra klaidingas supratimas įspudį daranczio daigto. Paveisdan, matome tamsyje pakeleje juoduojančią kelmą; nusigandę, pamislyjame esąs kokis plėszikas. Ranka rodoši mažesnė juodoje, negu baltoje pirsztinaiteje.

Vylingumas reikia atskirti nuo halliucinacijos, nes vylingame pajautime visada yra priežastis, mus padilginanti, kurią tacziaus klaidingai suprantame arba perstatom sav. Halliucinacijoje suvis nėra jokios paszalinės priežasties, padilginanczios mūsų pajautimą. Gerai tą galima matyti persigėrusiose ypatose, kurios marto ir girdi neesanczias ypatas ir teip toliaus.

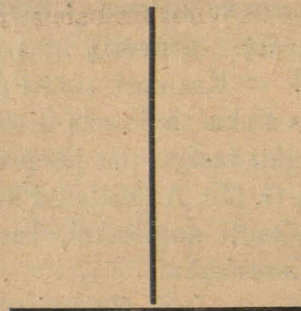
Vylingi pajautimai ypatingai matomi kudikiuose, ir isz tos priežasties tėvai ir mokintojai turėtų suprasti, kad kiekviena ypata tą patį daigtą kiteip sav perstato. Daleiskime, tris ypatos, eidamos į miszką, kiekviena kitokį įspudį apturi: pabirkantas žiuri, ramiai sav skaitydamas, kiek pėdų lentų isz kokių medžių iszeitų; nuvargęs keleivis už vis gerisi smagum pavėsiu, minksztu samanynu arba žalia veja, kurie teip ramiai jį migdo — mažai bodamas, po kokio medžio pavėsiu ilsisi. Artistas tēmyja medžių ir aplinkės spalvas, jų iszveisda ir abelną grožybę. Taigi, eidami namon, kiekvienas turi apie tą paczią giria kitokį įspudį.

To nesuprasdami, tėvai ir mokintojai kudikius be reikalo nubaudžia, kuomet jie ne nuo jų paczių suprantamo laipsnio į bent ką žiuri.

Vylingumas ne vienodas yra; taigi nekuris daigtas apvilia vieną, o kito suvis ne. Ir czia svarba dedama ant to, kad apsvylimai nusiduoda, o kad tėvų ir mokintojų pareiga yra daleisti tą. Paduosiu czia patirtą autoriaus, labai nesmagų atsitikimą; nesukakus dar man pilnai szesziolikai metų, paskyrė manę pavieto mokslainėje mokinti; isz 25 skyrių vienas mokinosi Geometrijos. Vienval patēmydavau, kad ketvirtaines figuras jis darydavo augsztesnes, negu jų plotis; teip tankiai tą buvau patēmyjus, kad persergėjau mokintinius, idant teisingai iszmastuotų linijas, bedarant keturkampius. Sekanczią dieną vėl visi keturkampiai buvo nubriežti augsztesni už plotį. Teip užpykau, kad gerai pabaudus mokintinius, ėmiau mastą, idant staiga parodyti, kiek daug nesutinka ilgosios linijos su skersinėmis. Sztai, žiuriu, kad visos linijos yra lygios — o kas buvo — tai mano paczios akių apsvylimas.

Zinoma, turėjau atszaukti priesz visus teip neteisingą nubaudimą. Mums paprastai iszrodo virszutinė dalis valia daigto didesne už apatinę dalį. Teip sztai, tēmykime, kokia skirtybė yra tarp virszutinių ir apatinių ratelių raidžių „S“, „B“, „X“, ir skaitlinės „8“: rodosi, kad vienodas didumas. Apverskime jas atbulai („S“, „B“, „X“ ir „8“) ir matysime, ant kiek keicziasi jų didumas, zinoma — vylingai.

Stati linija iszrodo ilgesnė už skersai parasztytą to paties ilgumo. Sztai paveisdas.

Norint, kad pabriežtas tobulas ketvirtainis arba keturkampis akims iszrodytų tikru keturkampiu, reikia iszilgines linijas sutrumpinti ant $\frac{1}{10}$ dalies ilgio. Kiekviena ypata ir kiekvienas pajautimas esti apsvyliami. Akių apsvylimas gal paprascziausias, todėl pirmiausiai ant jo atkreipsime savo atydą.

Atkartokime Zoellnerio bandymą ir prisiziurėkime. Skersai popierą nubriežkime keturias linijas kiekvieną keturių colių ilgumo ir pusės colio attokumo nuo viena kitos, teip kad jos nebutų pakrypę prie viena kitos galuose; skersai pirmąją ir trecziąją liniją pažiulniai nuo kairės į deszinę pusę per liniją subriežk linijas $\frac{1}{4}$ colio ilgas ir tiek pat attokumo nuo viena kitos; teip nutaikyt reikia brieželius, kad jų vidus butų lygiai ant linijos.

Antrą ir ketvirtą liniją teip pat subriežkite tokio ilgumo ir tiek attokumo brieželiais; tik ne isz kairės į deszinę, bet isz deszinės į kairę pusę, kad butų brieželiai surasztyti ir kad

kiek pirmi į deszinę, tiek antri į kairę butų palinkę. Negalima tikėti, į tasias linijas žiurint, kad jos butų lygiam attokume viena nuo kitos.

Czia butų galima daugybę žingeidžių paveikslų perstatyti, tacziaus dėl yvairių priežasczių, užteks virsz minėtų, idant darodyti, kad isz tiesų kartais vylingai matome.

Isz to vylingo pajautimo naudojasi arkitektai, dailintojai namų ir kiti, kurie pritaiko sienoms, luboms ir grindims užtiesimus, kurie didesni arba mažesni, augsztesni arba žemesni (vylingai žiurint) kambarį padaro.

Moters, drabužius pasirkdamos, teipgi ant to atkreipia atydą; dryžiniai, apskritai kuną einanti drabužiai, rodos, padaro storą moteriszkę dar storesne, kaip kad iszilginiai dryžiniai, rodos, padaro augszta liesą moteriszkę dar augsztesne ir liesesne; didelėms klėtkoms audimas teipgi padaro storą moteriszkę dar storesne. Korektų skaitytojai tankiai apsvilia, nes lukodami tamtikro žodžio, perskaito jį ir jis pasirodo gerai sustatytas; o priežastis ta, kad ne raides, bet žodžius skaito. Tas atsitinka vien paprascziausiuose žodžiuose, nes nepaprastus raides skaito ir dėlto nepadaro klaidos.

Papratę apsakymus ir laikraszczius skaityti, negalėtų teip sparcziai skaityti, kad uždabotų kiekvieną raidę. Mažesnę dalį žodžių skaito, o didesnę dalį pati omenis moka pridėti: szeip nepasiliktų paprastuose žodžiuose typografiszku klaidų; ypatos, nepratusios žodžiais skaityti, betēmydamos raides, skaito teip, kaip rasztyta, nežiurint klaidų. Teipgi ir svetimą raszzybą lēcziaus skaitydami, geriaus patēmyjame klaidas.

Dar bus.

Dr. J. T. Želvienė.

Daina apie audrašauklį.*Parašė Maksim Gorkij.*

Ant szarmuoto jurių klonio
vėjas debesius jau vaiko. Tarp
debesių ir jurių siauczia, mės-
tos pauksztis — audraszauklis,
tartum juodas žaibas.

Tai vilniės sparnu prisiek-
dams, tai vilyczios smarkumu
į debesius plaukdams, jisai
klykia, — drąsiam jo klyksme
tie debesys džiaugsmą girdi.

Tuo klyksmu jis trokszta
audros. Tam klyksme debe-
sys aiszkiai perpranta smar-
kią, rusznią geismų ugnį ir per-
galę kovoje.

Jurių varnos sielvartauja,
audrai kįlant, — sielvartauja,
blaszkosi ant jurių ir isz bai-
mės besikilnyja ant jų dugno
pasislepti.

Ir narai teipo-gi sielvartau-
ja, — jiems, paukszteliams,
prigimties nelemta už liuosybę
savo buvio karžygiais pastoti:
griausmų trenksmas juos bau-
gina.

Kvailas pingvinas isz baimės
skubina į uolas kur prieglau-
dos jieszkoti... Vien didysis
audraszauklis siauczia sav drą-
siai, laisvai virszum putotų ju-
rių!

Griausmas griauja. O įnir-
szę, putojanczios vilnys kau-
kia, imdamosis su vėju. Vėjas
sztai pagauna jas į savo glėbį,
stumdo, grumdž ir, paszokęs,
suka, suka jas, paskui drožia
kur į uolą, į krislelius jas isz-
taszkydams.

Audraszauklis klykdams
siauczia, tartum juodas žai-
bas, vilyczia tamsias miglas jis
skriodžia ir vilnių putas spar-
nu vis teszka.

Sztai jis suka, lyg koks vie-
sulas, — pilns didybės ir ga-
lybės, — juodas audros de-
mons — ir kvatoja ir raudo-
ja... Jis isz debesių kvato-
ja, jis isz džiaugsmo, mat, rau-
doja!

Griaustinio siutime, — jau-
trus szėtonas, — jis seniai silp-
numą regi, jis pertikrints, jog
nestengs sužiebtį saulę debe-
sys, — ne, nestengs!

Vis baisiaus ir vis arcziaus
prie jurių slenka debesys; vil-
nys kriokia, siunta, szokdamos
į virszų, lyg siekdamos griau-
stinį.

Vėjas kaukia... Griausmas
tranko... Debesių minia mel-
svai liepsnoja ant bedugnių
jurių. Jurės gauda žaibų vi-
lyczias ir savo gylyj jas gesi-
na. Lyg ugnies vijunai, rai-
tos jurėse, užgestant, žaibų
spinduliai.

— Audra! Greit užeis jau
audra!

Tai iszdrišęs audraszauklis,
— pilns didybės, — siauczia
tarp žaibų virszum baisiai ru-
staujanczių vis jurių; *tai nau-
jos gadynės pranaszas klykia:*

Te-smarkiaus užaina audra!
Vertė P.

Susirinkimai.

Seraxton, Pa., bus mitingas
30 Susiv. L. A. kuopos 4 ge-
gužio 7 val. vakare; užprasz-
me visus draugus pributi, teip-
gi ir norinczius prisiraszyti.
Teip-gi užpraszome Tėv. Myl.
Dr. sąnarius ateiti 6 val. vak.
į tą paczią salę Lenardo, kur
galėsime atlikti savo reikalus.
J. Alinskas.

Pittston, Pa. Susivien. Liet.
Amer. kuopa N. 7 užszaukia
nepaprastą savo susirinkimą
ant 4 Gegužio, 2 valandą po
piet, p. A. Tomkevycziaus sa-
lėje. Draugai tiekis ik vie-
nam susirinkti.

Sėkr. *F. A. Czarnauckas.*

Shenandoah, Pa. 23 kuopos
Susiv. L. A. bus laikomas su-
sirinkimas 4-tą Gegužio, Ne-
dėlioj, ant pusės po dviejų po
pietų, po No. 119 North Main
street. Schmidt'o svetainėje.

Kviecziamė visus sąnarius
susirinkti; bus daug svarbių
reikalų, kas link ateinanczio
Seimo; teip gi norintijie prie
Susi. L. A. prisiraszyti tieksi-
tės pributi ant to susirinkimo.

J. M. Medelis.

Pittston, Pa. 4 gegužio bus
laikomas susirinkimas kuopos
Tėv. Myl. Dr. p. A. Tamke-
vycziaus salėje po N. 86 North
Main ulyczios, 2 val. po piet.
Užpraszomi visi draugai pri-
buti, teip-gi ir norintijie pri-
siraszyt prie virsz minėtos
draugystės.

J. A. Damijonaitis.

Apgarsinimas.

New Britain, Conn., drau-
gystė jaunuomenės lietuvių
„Apszvieta“, ant naudos kny-
gyno turės balių 10 d. gegužio,
salėje „Turn Hall“, po N. 146,
Arch str. Teip-gi losz links-
mus perstatymus, dainas ir
prakalbas. Tarp 12 programos
numerų bus atlikta: 1) pra-
kalba, 2) Tėvynė mano (duet),
3) dvi neužbaigtos meilės (pan-
tomima), 4) Tė, kur Nemunas
banguoja (solo), 5) Kelk, bro-
li santauti (choras), 6) Vylija
(choras), 7) Padėkavonė (pra-
kalba). Tarp kiekvieno per-
stojimo szokio, bus dainos ir
prakalbos ir gera muzika.

Įženga vyrams 25 ct., mote-
rims, merginoms ir vaikams,
dykai. Užpraszo visus cziabu-
vius lietuvius ir lietuvautes,
teip-gi ir isz kitų miestų pri-
buti, idant pakelti jauną mūsų
dvasią ir suszelpti knygyną.

Komitetas.

Gražus pasiskaitymas!

Yra iszėjus atskiriomis
knygutėmis Marijos Radzevy-
cziutės apysaka „Žemių dul-
kės“ su tos garsingos rasztinin-
kės paveikslu. Velyjam savo
skaitytojams apsipazinti su ta-
ja apysaka, kuri perstato žmo-
nių gyvenimą ir tautiszką pa-
budimą Lietuvoje. Gaunama
„Vienybės“ iszleistuvėje už 50
centų. Skaitymo yra 226 pu-
slapiai.

Pajieszkojimai.

Asz, Magdė Kvainauckienė,
pajieszkau savo vyro, Stasio
Kvainaucko; jis paeina isz Su-

valkų gub., Prienų par; pus-
szesztos pėdos augszczio, gelto-
ni plaukai, sziek-tiek rauplė-
tas. Kas žino—teiksis malo-
ningai praneszti po sziuo adre-
su:

Mag. Kvainaucki,
Moonrun, Pa,
Allegheny Co., Box 2.

Pajieszkau Jono, sunaus
Baltramiejaus, Dubicko, isz
kaimo Bubių, pavieto Vilka-
viszkio, gmino Žaliosios, Suv.
gub., iszkeliavęs į Ameriką
daugiau kaip trisdeszimts me-
tų, gyvena Chicagoj. Jis pats
ar kas isz tautiecių meldžiu
suteikti man žinią, nes turiu
labai svarbų reikalą, ant szio
adreso:

Jonas Dubickas,
44 Constance str.
Silwertown E.
London, England.

Asz, Augustinas Radziunas,
pajieszkau tikro savo brolio
Vincio Radziuno isz kaimo Szi-
lenų, Rudaminos parapijos.
Amerikon iszkeliavo pirm 18
metų ir gyvena Shenandoah,
Pa., o paskiaus girdėjau nuo
vieno sugrįžusio lietuviu, kad
turis farmą netoli Shenandoah.
Dėlto pats, ar žinanti apie jį
tautieciai, teiksis suteikti man
žinią bent per atvirą laiszkelį.

A. Radziunas.

5 Princes Place
Bethnal Green London.

Pittston, Pa.

Jus žinot, kad perkupcziai ir sve-
timtaucziai parduoda jums tik bleki-
nius dziegorėlius ir kitus daigtus, o
gerų visai nerodo. Tai-gi, kurie no-
rit pirkti teisingai tavorą ir gaut sa-
vo vertę, raszykit pas lietuviszką
dziegormeisterį, kuris prisiunczia į
visus miestus: dviraczius (bicycle),
karabinus, revolverius, laikrodėlius
gryno aukso arba sidabro, ziedus
szliubinius ir visokios mados padaro
isz gryno aukso po miera, teip-gi se-
nus perdirba ant naujų.

Jums gero velyjantis,
Jurgis J. Jeszmanta,
106 North Main str.
Pittston, Pa.

Isz visur.

Rymo popiežius iszleido gerą padavadyjimą: uždraudė visiems Prancuzijos kunigams kisztis į politiką, ypacz vengti kokios-nors agitacijos laike ateinančių rinkimų delegatų į pasiuntinių butą.

Žydų ant svieto skaitoma isz viso 8,679,000.

Varszavoj tapo nužudyti du sznipukai, kurie užskųsdavo žandarams darbininkus ir szeip žmones, prigulinczius prie slaptų draugysezių; vienas isz jų, W. Malewski, buvo perdėtinu geležinkelio administracijoj, o kitas, Szostkowicz, buvo direktorium dirbtuvėje. Susekti, kas juodu nužudė, — policija negali, bet mena, kad tai padaryta revoliucionistų partijos.

Anglijos sotapilė Londonas turi 4,536,000 gyventojų, neskaitant kariumenės; isz tų žmonių 273,000 neturi nėjokio užsiėmimo; 188,000 užsiima pardavinėjimu maisto ir gėrymų; 63,000 triusia spaustuvėse ir popierincziuose; 4,000 dirba prie ziegorninkų ir aukskalių; kriauczių yra 237,000; statymu namų užsiima 155,000; dailidzių ir staliorių yra 68,000.

Hollandijos karalienė Wilhelmina, neseniai „apvedusi su savim“ vokiszką kunigaiksztelį Henriką, sunkiai serga, neva karsztlige. Tikra ligos priezastis, kaip mena, yra biau rus apsiėjimas su ja to kryziokų iszperos, kurs, kaip buvo vieszai garsinta, pasigėres, niekam nematant, musza karalienę.

Žydams sziuosmet parsieina metai ne isz 12, bet isz 13 mėnesių; kadan gi skaitlius „13“ laikomas už nelaimingą, tai tamsesniejie žydai prisibijo, kad jų neisztiktų kokia nelaimė.

Kur musu iszganymas?

P. Daujotas.

(Tąsa.)

koks istorikas, tyrinėdamas musų tautos atgijimą, su pasistebėjimu skaitys gaišintojų musų tautos darbus¹⁾.

IV.

Jau matėme augščiaus, kad apšviestunai negalėjo eiti išvien su kunigais; buvo padirbė kartu, bet turėjo žuti toji sandara: griuvo „Aušra“, prazuvo ir „Šviesa“. Dirbo pradzioje išvieno, kol mažai buvo spēkų; atsiradus daugiau, nebuvo reikalo varžyti savę iš visų pusių ir veidmainiauti.

Apšviestunai pradėjo išleidinėti „Varpą“ ir „Ukininką“. Išleidinėjamas yra tų pačių žmonių, tai gi ir programa yra ta pati; todėl galima naudotis iš vieno ir iš kito laikraščio nurodymui aiškesnės programos.

Trumpai ir aiškiai nurodyti ją labai sunku, nes tę randame straipsnius su priešingomis paziuromis. Priezastį ne sunku susekti.

Apie „Ukininką“ ir „Varpą“ pradėjo grupotis tie visi gaivalai, kurie negalėjo eiti išvieno su klerikalais. Tarp jų randame žmones yvairių paziurų, pradedant nuo burzua, kurie nenori daleisti, kad „Ukininke“ būtų garsinamos žinios apie darbininkiškas knygetes ir raštus, baigiant ant social-demokratų. O kas liuk luomų — tai buvo tę ir apšviestunai, užsiiman tiejie laisvomis professijomis, ir dvarponiai ir, ant galo, kunigai. Buvo tai tėvynainių partija, kuri užsimanius buvo pakelti apšvietimą, suziesti kultūrą Lietuvoje ir įgyti spaudą.

Iš pradžios „Ukininke“ randame daug straipsnių iš agronomijos, ne agronomų rašytų, bet tas darbas nenuvyko, nes negalimas daigtas, kad toki praktiški mokslai, kaip agronomija, būtų platinami teoretiškoje formoj, ypač atsimentant tą publiką, kuriai tas buvo paskirta. Juo toliaus, juo mažiaus tuo pradėjo užsiiminėti. Ilgainiui daugiau prasidėjo moksliskų straipsnelių iš visų mokslo šakų, bet jų pritrūkų, jau randame pripildytą vienomis žiniomis iš yvairių Lietuvos kampų.

Pasiremdama ant ukininkų, tėvynainių partija daugiausiai apie juos rupinos. Niekomet aiškiai neidavo prieš jų reikalus. Kartais skaitytojas rasdavo straipsnius iš darbininkų judėjimo svetur, bet vis tai buvo apie pramonės darbininkus ir prie to svetur; todėl nebuvo korupintis, kad nekalti musų žmoneliai kada-nors dasizintų apie visokias luomų kovas.

Nors „Ukininke“ (1900 m., N. 3) buvo

1) Jie patys tikisi, jog jų raštus skaitys ir veliaus. Gal ir skaitys, tik su tuo siekiu, apie kurį minėjau.

apgarsinta, kad jis privalo užstoti ukininkų, sodiečių-žmonių, o ne miestiečių reikalus, vienog nerandame aiškaus apgynimo visų jų ekonomiskų reikalų.

Idealistai nenori eiti už darbininkus, nenori apginti jų reikalų, bet teip-pat nenori ir skriausti; tokiu budu, nė darbininkai (sodziaus ir miesto), nė ukininkai-buržuazai nerado apgynimo luominių savo reikalų. Idealistai-varpininkai maitinosi viena illiuzija, kad pas mus ne teip, kaip kitur, kad nėra pas mus luominių antagonizmų. Žinomas daigtas, kokios galėjo būti tokio darbavimosi pasekmės. Skaito sodziaus jaunuomenė, dar toli stovinčioji nuo luominės kovos, skaito mokintiniai, skaito darbininkai, o visų mažiaus tie, kurių reikalus užgauti teip labai bijosi varpininkai. Ačiu tam, skaitytojai nerado apgynimo savo luominių reikalų, kas kiekvienam buvo reikalingiausiu daigtu. Ir pasekmė — atšalimas skaitytojų ir net pačių rašytojų.

Stoka ekonomiskos programos, arba geriaus sakant, atsirėmimas ant smulkiųjų burzua-ukininkų, kol tas aiškiai nesipriešina darbininkų reikalams, — turėjo sugriauti ir apsilpninti pradėtą darbą. Nesant armijos, kurią reiktų vesti į karę, palengva, neturėdami darbo, išnyko ir patys generolai, o literatiškos spēkos ėjo menkyn.

Blogai buvo ir su politiška programa. Iš-pradžios daug buvo sakyta apie tai, kaip mus spaudžia maskoliai, daug buvo kalbama apie politišką lietuvių persekiojimą. Buvo tik pripazintas ir aiškiai nurodytas faktas, kad mums tik negerai, o daugiau nieko. Kame-gi išganymas, ką veikti — atsakymo ant to nebuvo. Ir tęsėsi teip ilgą laiką. Tik šiuosmet „Varpe“¹⁾ tas klausymas buvo pakeltas, buvo pasakyta, kad reikia neprigulmingos Lietuvos, bet ant ko pasiremti, kaip įgyti, kas musų priešas, — ar caras ar maskolių tauta, ar eisime prieš carą išvien su maskoliais, lenkais, ar vieni, — nėra atsakymo. Klausymas buvo pakeltas, bet neišrištas.

Pirmiaus buvo išreiškiamos kitokios paziuros, jog mes esame per silpni, kad galėtumėme įtaisyti savo viešpatystę. Kaslink pačių maskolių, buvo pasakyta, jog ir patys maskoliai caro prislėgti, todėl mes nė nekovojam prieš juos, o einame prieš caro reprezentantus — činovnikus. Tada turėtumėme laukti, jog prieš carą bus kodaugiaus rašoma, jog jis vienas bus atleidimo ožiu už visus maskolių prispaudimus musų krašte. Kartais buvo, teisybė, jis vienas kaltinamas, o ne visa ta sistema su činovnikų

1) 1901 m. NN. 5 ir 6 „ko mums šiadien truksta?“ ir „Credo“.—

—maskolių armija, jieškančia duonos pas mus. Kartais budavo ir atzagariai: negarsindavo straipsnių, užkliudančių patį carą, bijodavosi užgauti jo ypata, nuo kurios daug žmonių turi nukentėti. Ir toks užsilaikymas atsako pažiuroms mūsų svajotojų, kurie tikisi nuo jo dangišku gėrybių: tik reikia tylėti ir kentėti! Caras pamatys, kad mes esame cacos-vaikeliai ir apdovanos tėtė-caras visokiomis dangiškėmis ir žemiškėmis mylestomis: duos mums spaudą po baisia cenzura, priveis lietuvių—žandarų, įtaisys kalėjimus lietuviams—nenuoramoms su užveisdėtojais teip—pat lietuviams... Kokia daili idillija!

Jie tai ir pyko vienkart su klerikalais (o šie parodė tą ir darbu), kad tuli lietuviai, turbut anarchistai, pienburniai pagal savo amžiaus, erzino valdžią, kuri yra mums gera, geresnė, negu kita kokia. Minios persekiojamų lietuvių nepertikrino jų, neišblaškė anų svajonių apie caro—tėvo geradėjystes; kaltino tame tik pačius kankintinius: kam erzina valdžią.

Tėvynainių partijoj, turinčioj už savo organą „Varpą“, randame tokiu būdu žmones su yvairiomis, kartais priešingomis pažiuromis. Randame tą išleidžiančius darbinikiškas knygytes, kaip „Genių dėdė“ ir „Krumplių Joną“, ir tokius, kurie negali daleisti, kad tų knygų vardai būtų tą paminėti, ypač „Ukininke“, kurs neprivalo gadinti nekaltų mūsų žmonių širdis. Randame tą darbo ir kovos žmones, teip—pat ir atšalusius ant visoko, randam ir tuščius svajotojus, kurie nieko nedirba, o viskas stosis pats iš savęs, be jokio darbo: kad feniksas iš ugnies iššoks — jaunas ir tvirtas.

Kol dar buvo neišaiškinta, tol rašė apie rusus ir lenkus apie mūsų link jų atsinešimą; visąką išpasakojus, nebebuvo nė ką daryti, nes vienos svajonės nedaugel ir neilgai gali maitinti žmogų. Daugumas varpininkų lakiojo po orą, nusileisti ant žemės bijojo, nes būtų radę ne laimes ir bėdas, o tas poetiškiems jų jausmams nemiela, nes kur tai linksmiaus gyventi išsvajotoje apielinkėje ir fantazijos išpuoštam krašte, negu ant tikrosios ašurų pakalnės.

Pakol apšviestunų buvo nedaug, pakol išaiškino savo padėjimą, —ėjo darbas išvien; toliaus—gi sunku tapo dirbti išvien srovėms ir partijoms su nevienodais reikalais. Sustiprėję, turėjo apšviestunai skirtis. Ir tas jau įvyko.

„Ukininko“ ir „Varpo“ ateitis gali būti dvejopa: ar taps grynai buržuaziskais laikraščiais, apginančiais smulkiosios buržuazijos reikalus, ko jie iki šiol aiškiai nedarė, mylėdami santaiką, dabar—gi turės išsižadėti tos politikos, nes ačiu jai žūna; ar turės toli nuo kovos, taps grynai literatiškais. „Varpą“ laukia tokia

pat ateitis, kaip ir lenkišką laikraštį „Przegład Wszepolski“, kurs teip—pat bekybojo ore, bijodamas tvirtai atsistoti ant žemės; „Varpas“ turės galutinai išnykti, ar karšintis diena po dienos, o atgaivinti jį karštesniems gaivalams nepasisėkė, nes sunku įpilti jauną kraują į seną kuną.

Dabar, kaip sako Heine:

„Ein Posten ist vacant! Die Wunden klaffen—Der eine faellt, die anderen ruecken nach“.¹⁾

„Varpas“ su „Ukininku“ daug padarė naujos, daug pramynė takų lietuviškam judėjimui, bet toliaus to darbo varyti nebegalėjo, — neišnešė spėkos. Todėl nėra ko dejuoti, kad nupuolė, kaipo politiškai tautos vadovai, nes pagal gyvenimo sąlygų, turėjo tas atsitikti.

....„Alles was entsteht

Ist wert, dass es zu Grunde geht“, — kaip sako Goethe.²⁾

Atliko savo darbą, o tolesnį darbą varyti — jie patys nuvargę, nuilsę buti tautos vadovais — paveda žmonėms su tvirtais, aiškiais siekais, žmonėms kovos.

V.

Kitos partijos, kurias jau perkratinėjome, nebuvo apsirinkusios tikro kelio, kad galėtų tas darbas eiti nuosekliai; joms užsinorėdavo nušauti keletą kiškių, kurie išpradžios buvo kruvoje, arba susibėgę buvo iš netyčių, o tuojau akių gale ir išlakstė, ir žinoma, toki medėjai nieko negaudavo. Matėme, kad anos partijos neturėjo geros kloties, nes ne ant tos luomos rėmėsi, kuri gali atgaivinti tautą. Tai—gi ant kokios reikia remtis? Norint ant to atsakyti, reikia arčiau susipažinti su ekonomiškumu mūsų padėjimu. Todėl čia užsiimsiu iš pradžių žemdirbyste, kuri pas mus viršina, o paskui pramone.

Žinios bus nelabai pilnos, pasakysim — menkos, ir tai už paskutiniuosius metus; bet nesant geresnių, reikia ir iš jų naudotis. Čia aš užsiimsiu tik Kauno gub., kuri padaro daugiau, negu pusę mūsų Lietuvos. Bet ir kitose pusėse Lietuvos, be Kauno gubernijos, randame tą pačią evoliuciją ukeje, randame tas pačias permainas ekonomiškame gyvenime.

Žemę valdo ponai ir muzikai. Žiurėdami į skaitlius, randame, jog muzikai, kurie yra skaitlingesni, turi žemės kur—tai mažiau, negu ponai (v. bruožas 1).³⁾

- 1) Vieta tuščia! Žaisdos neužgyja, Vienas nupuola, į jo vietą veržiasi kiti.
- 2) Viskas, kas gimsta, turi pražūti.
- 3) Tas yra priede.

(Toliaus bus).

Berlyne, karizskas sudas sudyjo kapitoną von-Besser už tai, kad jis kankindavo savo kareivius kolonijose Kamerun; 6 kareivius tas kryžiokas ypatingai kankino, o septintą visai užkankino. Kaip tą buvo tikrai — sudas slepia. Vienog, sudas pripažino von-Besser'į kaltu, paskyrė jam 7 mėnesius kalėjimo, bet čia—pat jam tą bausmę dovanavo; o kaizeris paskyrė von-Besser'ui algą (pensiją) iki smert....

Amerikietis, inžinieris Drake, isztyrė, kad Kinų vieszpatystėje yra gausus akmeninės anglies sluogsniai; jie guli isz ilgai ploto, iszneszanczio 800 kilometrų; tą esama į 350,000 milijonų tonų anglies. Prie kitokio davado toje szalyje, žmonės tunėtų tą ir darbą, ir pelną. O dabar kiniečiai veržiasi į Ameriką, kad čia rasti darbą.

Mokslų akademija Petropilėje buvo iszrinkus į garbinguosius savo sąnarius Maksimą Gorkij (A. M. Pieszkovą), garsingą szių dienų Rusijos rasztininką, teip vadinamą „giesmininką žmogaus (ypatos) atsigimimo“ (skaitytojais ras sziam numeryje vertimą jo „dainos apie audraszauklį“, o vėliaus „Vien.“ supažindįs skaitytojus su daugiau jo rasztų). Caro valdžia, vienog, liepė atimti nuo to žmonių užtarytojo akademijos sąnarystę, nes Gorkij, girdi, prasižengęs priesz cenzurą.

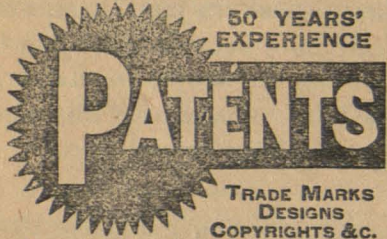
Meksikoje, valstijoj Guatemala, atsitiko 18, 19 ir 20 balandžio didelis žemės drebėjimas; 5 miestai skaudžiai nukentėjo, o szesztasis menkiaus; pakilus ugnelei yvairiose vietose, žmonių baimė pasididino dar labiau; apie 200 žmonių, per vis moterų, žuvo, o daug yra sužeistų. Vyriausiam tos valstijos mieste Guatemala nuo žemės drebėjimo nukentėjo 3 bažnyczios.

Reikalingas kriauczius.

Kurs galėtų dirbti ant kelių arba ant bruslotų. Teiksis atsiszaukti ko greičiausia arba gali atvaziuoti.

Jurgis Stepanavyczia,
130 Morres str.
Jersey City, N. J.

Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Handbook on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the

Scientific American.
A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year; four months, \$1. Sold by all newsdealers.
MUNN & Co. 361 Broadway, New York
Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

Naujausios knygos.

„Ne gadaj“, arba Baisus Sapnas. Paraszė Z. 5 ct.
Grabnyczyų žvakė. Flamanų tautiszka pasaka. Vertė J. B. 10 ct.
Vardan Teisybės. Kalba W. Liebknehto. 10 ct.
Wacław Szujski i Ż. Polska kultura na Litwie. 5 ct.
Smertis. Daktaro pasakojimas. Paraszė Szentmikis. Puslapių 32.
Daugumas ras toje knygoje, ko nesitikejo. Prekė 10 c.
Dvasiszki apdumojimai arba medicacijos. Kas mėgsta dvasiszkus skaitymus — turės ka pasiskaityt ant ilgo laiko, laksztų 571. Prekė 85 c.
Pasikalbėjimai apie dangų ir žemę. Naudingas ir akyvas skaitymas. Knygutė tinka siųst ir į tėvynę per cenzurą, į usl 81, prekė 25c
Lietuviszka Gramatika, raszytojams ir skaitytojams vadovėlis. 40c.
Lietuviszka Krcstomatija, paraszyta p. E. Volterio. 1,40
Juszkos zodynas 2,00
Geologija, (su paveikslais) paraszyta A. Geikie. 30c.

Isz kur atsirado mūsų naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? 20c.
Kaip gyvena augmenys (su paveikslais) 35c.
Biologija arba mokslas apie gyvus daigtus (su paveikslais) 40c.
Mūsų dielės. (szundaktariai, szundvokaciai, svetimtaucziai, ponai, kariauna ir kunigai) 10c.
Pasidavimas ir pelnas (kaip vienas lietuvis isz Did. Lietuvos parsidavė vokiecziams, kurie jį paskui iszvarė isz savo szalies) 10c.
Baudziava Lietuvoje 15c.
Balsas Darbininkų 15c.
Szirdis žmogaus 15c.
Du broliai, atsitikimas isz paskutinės Turką su Maskoliais karės 5c.
Valdimierus, apysaka pagal kun. Szmidt'a 25c.
Trumpi szneka apie limpanczias ligas ir kaip nuo jų atsigiti 10c.
Kas tai yra dirbama žemė, kaip ji atsirado, koki yra jos skyriai ir kaip juos pažinti 15c
Parinktos lietuviszkos dainos pagal Ant. Juszkevyczyų 10c.
Ukiszkos draugystės įvairiuose krasztuose 10c.
Ukiszkas kalendorius ant 1902 metų 15c.
Trumpas Katekizmas 10c.
Gygenimas szv. Izidoriaus 25c.
Stacijos arba Kslvarija 10c.
Maldelės szv. Ražancziaus 10c.
Atminimas didžio Jubilejaus arba badas apturėjimo atlaidų 10c.
Į naują dvideszimtą amžių įvedimas -5c.
Gramatik Litewska dėl mokinimosi lenkam lietuviszcai \$10c.
Palangos Juzė paraszė vysk. M. Valančius ketvirtas, pataisytas, iszleidimas 25c.

Lietuviszki kriaucziai!

Siuvame steliuotus siutus, czystinam] ir prosinam visokias drapanas; užlaikom konogeriausius tavorus visai už pigią prekę; siutų prekė nuo \$7,50 iki \$25,00, kelinės nuo \$2,25 iki \$9,00. Atėjęs kiekvienas mūsų tautietis galės atrasti visokio skyriaus materijų naujausių madų, teip, kaip didžiausiam sztore ant Market gatvės.

Prilaikom materijų apie 950 visokių skyrių; mes iszradom tas vietas, kur galima konopigiausiai nupirkti tavorus, teip, kaip ir svetimtaucziai, delto-gi mes galime patarnauti už pigiausią prekę dėl savo tautieczyų, kurie pas mus apsilankys, bus isz to kiekvienas užganėdintas. Nepamirszkite szito adreso:

J. Poszka ir J. Gusauckas,
1323 S. 4-th str.
Philadelphia, Pa.

Kas prisiųs 25 centus!

Pacztė markėmis, aplaikys tuziną puikių popierų gromatomas raszyti su puikiomis kvietkomis, apskaitymais ir pavincziavonėmis. Kas atsiųs \$1,00, tas aplaikys 5 tuzinus virsz minėtų popierų.

Adresuokit teip:
W. Kudarauckas, & Co.
Box 234
Lawrence, Mass.

HOTELIS K. Strzeleckio, 276 E. Main str. Plymouth, Pa.

Užlaiko visokios degtinės, vynu, skanaus aluczio, puikiai kvepianczių Cigarų, ir reikale suteikia draugiszką rodą. Jeigu nori linksmai laiką praleist ir iszgirst skambinant ant fortepijano puikias melodijas, tai tik užeik pas K. Strzelecki.

Apszvieta ir Mokslas už pigiause prekę.

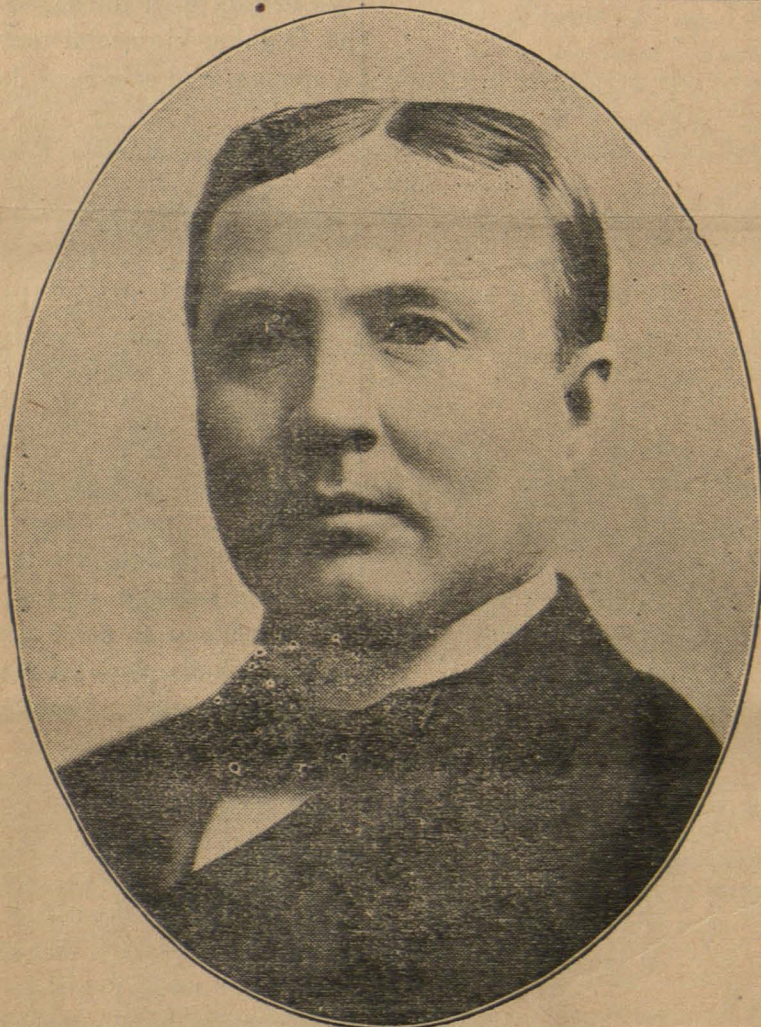
Biblija arba Rasztas Szventas Seno ir Naujo Testamento, vokiszkas drukas, puikiame apdare \$5.00
Naujas Testamentas, lietuviszkas drukas, puikiame apdare \$1.00
Budas Doro Pasilinksmينو Laisvose Valandose \$1.00
Lietuviszkas laikrasztis, nedėlis, ant pusės meto \$1.00
Kaip matote, visas sykiu kasztuoja \$8.00, bet dabartės atiduodutą viską draugia kaip yra augszcziaus minėta, tiktai už \$5.00. Skyrium neparduodu nieko isz szito suraszto, kaip tiktai keturis dalykus draugia.

PASARGA: Laikrasztis ant pusės meto duodu viena isz szitu trijų: 1 Vienybė, Lietuviszkų, 2 Lietuva 3 Lietuvis. Kožnas pirkėjas szios mano ofertos, turi tiesą pasiskirti sau vieną isz augszcziaus minėtų laikraszczių ir syktu su steliunku tur danezt man laikraszcziio vardą.

Kas nenori arba negali atsistuti pilnos sumos pinigų t. y. \$5.00 syktu su steliunku, tas tegul szuczia \$1.00, bet nemažiaus, o kitus \$4.00 damokė ant expreso priimdamas pirkti. O jeigu kas neiszsitinka iszdnoti \$5.00 ant karto, tas tegul susideda su draugu per pusę, o abudu džiaugsis pasi-naudoje isz szitos mato ofertos.

Lietuviszai, naudokitės isz szitos teip gausios progos, nes szia oferta padariau tiktai vien dėlėl jusų labo ir tiktai ant trumpo laiko.

Pingus reikia siusti per Money Order, arba registravotai gromatof. Adresuokite sziteip:
M. Mockus, Bx 54, Detroit, Mich.

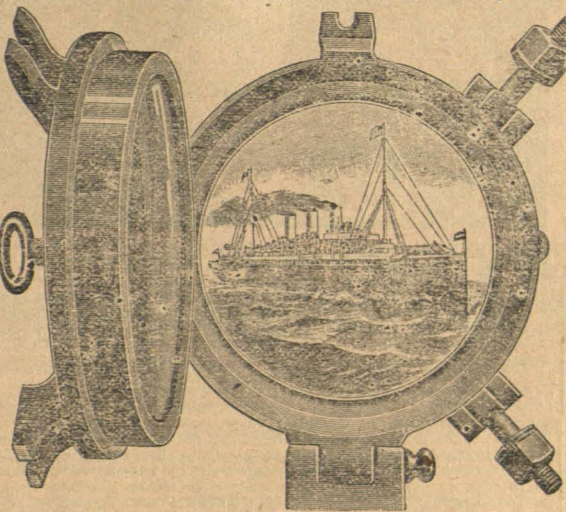
Tai yra paveikslas p. J. P. Elkin'o, vieno isz augszcziausiu valdininkų Pennsylvanijos valstijoje. Jis yra neturtingo farmerio sunus, dirbo isz pradzių fabrikoje, paskui buvo mokinioju, iszėjo augsztesnį mokslą ir per jį dasigerbė į vyriausio prokuratoriaus vietą. Dabar jis pasidavė už kandidatą ant Pennsylvanijos gubernatoriaus. Lietuviszams pridera pažinti, koks kandidatas, idant žinoti, už ką paduoti balsą.

Sloveniszka--Lenkiszka Banka.

PARDUODA LAIVAKORTES
 isz Ameriko į Europą
 ant geriausių Laivų,
**Hamburg, Rot-
 terdam, Bremen,
 Antverpo, Havre
 Liverpool, Nea-
 pol ir t. t.**

**Parduoda Tikie-
 tus visais
 gelžkeliais**
 į visus miestus visam
 svieta.

SIUNCZIA PINIGUS

į visas svieta dalis greitai ir už pigiausią prekę.
**Perka, parduoda ir iszmaino visokius pinigus pagal
 dienos kursą.**

Atlieka visokius reikalus senam kraszte.

GALIMA SUSISZNEKĖT LENKISZKAI.

Banka atidara nuo 8 ryto iki 9 vakare. Nedėldieniais nuo 9 iki 12 ryte.
 100½ E. Main str. **Hurwitz's,** 50 Public Square,
PLYMOUTH, PA. Wilkes-Bare, Pa.

ADRESAI

**CENTRALISZKŲ VARSZINŲ „TĖVYNĖS
 MYLĖTOJŲ“ DPAUGYSTĖS.**
 Prezidentas — V. Daukszys
 442 Wharnton st. Philadelphia, Pa.
 Sekretorius — A. Ilgunas
 449, 3-rd. Ave — Homestead, Pa.
 Kasierius — A. Olszevskis
 60 Sub-Sta. Chicago, Ill
 Knygis — Dr. J. T. Želvis
 Centre Ave & Church st.
 Plymouth, Pa.

Lietuviu užėiga pas L. FREEDMANA,

ant kampo Bainbridge ir S. 2nd Str.
 Philadelphia Pa.

Geriansela užėiga del Lietuvių, isz viso miesto
 Prilaikau visokius gerimus kaip tai alų, arieklą
 ir vyną, podraug laikau visokius užkandžius ant
 stalo per visa diena. Prietam ant aukeztu teriu
 gražu raima del svečių per ką galima laiką link-
 mai ir spakainai pra'eisti. Taip-gi kiekvienam
 duodu prieteliszka rodą. Mano namas yra pri-
 kaiusei papuoosztos isz viso miesto todėl nepa-
 mirezkit užėiti!

Gaspadorius G. W. Kownacki.

LIETUVISZKA RESTAURACIJA

J. M. MEDELIO,

200 E, Centre st. Shenandoah, Pa.
 Atsimyk, Darbininke! Žinok, kap
 budamas Shenandoah'ryj, turi tikrą sa-
 vo prietelį, kuris suteiks tav rodą vi-
 same ir suramįs varguose.

Mano namai — tai vienatinė vargšzui
 užėiga, kur po sunkaus darbo galima
 sudrutinti nuilsusias spēkas ir susira-
 minti varguose.

Telephonas atdaras No. 873

Lietuviu prietelis!

Mykolas Boruch, Minersville, Pa.

Užlaiko mėsinęzią teipgi ir
 grosersztorį.

Pardnoda laivakortes ant 5-kių geriausių linijų
 ir siunczia pinigų į visas svieta dalis, reikale
 eipkitės pas savo prietelį.

Lietuviu užėiga

Geriausė užėiga dėl lietuvių isz
 viso miesto. Prilaikau visokius gė-
 rymus, kaip tai: Alų, Arieiklą, Li-
 kiera, Vyną ir visokius Cigarus pir-
 mos klesos, taipgi siuncziu pinigų į
 visas dalis svieta. Pardūdu Laiva-
 kortes ant visų linijų. Apart to dū-
 du kiekvienam prieteliszką rodą.

Nepamirszkite atsilankyti reikale
Petras Lipavyczia.

LUZERNE, LUZ. PA.

Žmijecznik'as.

Jeigu nori, idant aplaikitumei ver-
 tē tavo pinigų ir palengvinimā ant:
Romatizmo,

**Skausma Galvos,
 Skausma strėnu,
 Skausmą kaulų,
 Skausmą sprando,
 Ir Traukulio**

Tai nueikie in sztorą, pas savo tautietį ir pareikā
 lauk ZMIJEC NIKO kuris yra padirbtas aptie-
 koje dėdės Groblevskio Plymouth'e, Pa. Paleng-
 vins tau koźname karte.

Jeigu sergi ant:

Vidurių, Kepenų, arba Kraujo.
 Gerk EGIUTERRO No 1. prigelbės koźname
 karte. Duodu paranką iszgydymo drugio, prie-
 puolio ir gripo.

JAIGU NORI GAUTIE TIKROS TRAJANKOS

Tai praszykie tosios ką Aptiekorius Groblevskis
 sudaro. Yra tai sudirbta isz visokių augalų ir
 szaknių isz dėvynerių dalykų sudėtos isz 27, (kaip
 tai sako syk po 27) ant svieta geresnės Trajankos
 nesiranda.

Aptiekorius Dėdė Groblevskis jau dėl ko-
 no žinomas, yra vienas garsingiausių Aptieko-
 rium tarp mūsų tautos czional Amerikoje. Tei-
 po-gi yra dėl koźno žinoma, jog vienas geras ap-
 tiekorius žino ir ženklia daugiau kaip 10 dakta-
 rų, nešine pagalboj susirgusios žmonijos. Dėlto-
 gi jeigu kada jus Dievas teiktusi delipetēt kokia
 liga, tai tuojaus nusidokite ani rodos pas jį.

Adresas:

ALBERT G. GROBLEWSKI
 111 Main st. arba Box 1109
 PLYMOUTH, PA.

ISZGYDE

Skaityk ir persiliudysi.

Tukstancziai paliudinimu pa-
 nasziu in szitą mūsų rankose.

Jos. Lilla, i-z Sherry, Wis. raszo:

„Mus vaiku turėjo sunkų kos-
 sulį, bet tapo iszgydyti in dvi-

dienas imdami Severos Balsamas

del plauczių.“

Tokios pasekmės yra visada

vartojent.

Severos Balsamas del plaucziu.

Yra užtikrinantis iszgydymas

nuvo kosulio, perszalimo, užkimi-

mo, brochites, plaucziu ir tt.

Prekė 25 ir 50 centu.

W. F. SEVERA.

MANUFACTURING PHARMACIST.

CEDAR RAPIDS, IOWA.

Severos gydūlės yra gaunamos
 pas A. Groblevskį, 111 Main str.
 Plymouth, Pa.

LIGONIAI!

Užtikrinu visiems

ipilnā iszgydymā. Gydomos visokios vidurinės
 arba pavirszutinės ligos, plauczių skandėji-
 mai, galvos sopėjimas, silpna atmintis, susi-
 krimitimas, organų susilpimas, kojų skandu-
 liai, isztinimas, vėžligė, baltapludė pas moteris
 diegliai ir t. t.; nervų ligos, vandeninė liga,
 saugela, uždusimas, paralyzius ir t. t. Iez-
 varau kirmėles; taip-gi visokias votis, skandu-
 lius ir t. t. Geriausiomis elektriszkomis prie-
 taisomis gydanu nervų ligas.

Visas lyties ligas

iszgydau į kelias dienas. Užterszimā kraujo,
 uodos ligas, mėmenų pludimā, užbrinkimā,
 tinkstų ir puslės ligas ir tt. Opas gerklėje, bur-
 noje, nosy, akyse ir ausyse, organų susilpima
 ir t. t.

**Užtikrinu kiekvienam atsitikime
 iszgydymā isz pat szakny.**

Kroniszas (išsenėjusius) ligas asz ypatingai
 gydanu ir pažįstu. Nevartaju gyvojo sidabro.
 Rodą duodu žodžiu ir per laiszkus.

Dr. Landes

Specijalistas ligonbucziuos.

134 E. 24 st. kam Lexington ave.
 New York.

Priimu nuo 9 ryto iki 8 vakare, nedėldieniais
 nuo 8 ryto iki 4 popiet.

Ligonis nereikalauja pats keltiant, gali tik
 paraszyti laiszką, o vaistai bus nusiųsti paczto
 arba ekspresu.

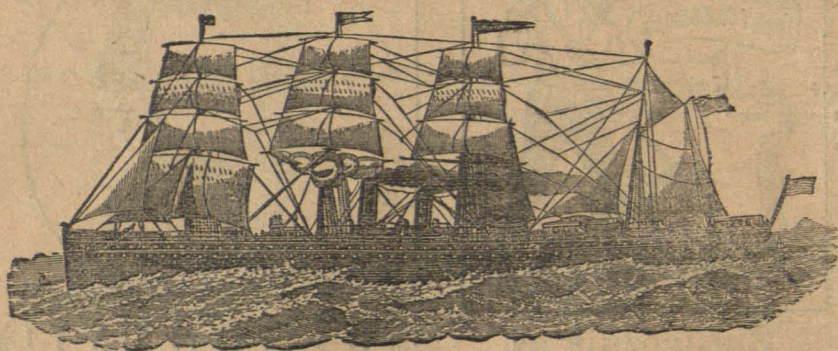
Susikalbėti galima: lenkiszka, angliszka,
 slovakiszkai, vengriszka ir vokiszka. Prak-
 tikuoja Lebanon Bellevue Post Graduate Uni-
 versity Hosp. Direktorius mediciniszkos insti-
 tuts.

RECEPTAI.
 Koźnoi gerai aptiekoje gansi ge-
 ras—tikras gydūoles, jeigu turėsi
 gerą receptą. Mes parduo-
 dame receptus gydymui vi-
 sokių ligų ir kitokių para-
 szytus geriausių daktarų
 svieta. Parsazyk aiszkliai ti-
 krą vardą ligos angliszkoj
 arba lotyniszkoj kalboje.
 rezta raszyk lietuvi-
 kai: kiek turi metų ligo-
 nis, vyras ar moteris? en-
 tuom reztu atsiskai? en-
 mia vieną doleri, o aptu-
 rėsi receptą. Norėdams
 apie ką pasklausti, at-
 siųk markę už 2c. dėl
 steakymo.
 Adrisuk sziteip:

GLOBE FORMULA, CO.
 Detroit Mich., U S. A.

Gerbtini Tautiečiai!

Turiu už garbę pranešti visiems lietuviams, jog apsiėmiau agentyste ant labaigerių linijų. Taigi parduodu laivakortes ir siunčiu pinigų į visas dalis svieto. Užtikrinu jog su, nuo manęs pirktoms laivakortėms pervaziuosit didmarį per 8-9 dienas. Nusiunčiu pinigų į Lietuvą ir į kitus kraštus pasaulės, labai greitai.

Prie to apsaugoju naminius rakandus (furniture) nuo ugnies (fire-insurance). Turiu labai czystą ir puikią užėigą dėl svetelių, užlaikau vyną alų, degtinę ir kitokius gėrymus, kurie žinau patiks dėl lietuvių ir ne prabaszečius nepaniekytų. Su guodone Kazimieras Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
686 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN

PERSKAITĖS ATMINK!

KAZUNO TRAJANKA privalo rasti kiekvienoj lietuviszkoj szejmynoj dėl greito pareikalavimo laike ligos. **KAZUNO TRAJANKA** yra sudėta dabar popieriniam baksukije geltono kolerio ir pirkdami nuo sztorininkų visados reikalaukit Kazuno Trajankos. Jeigu negalit gaut pas savo sztorininka mano Trajankos, tai prisiusk money order ant 55 ct. o bus prisiusta per paczta į trumpa laika.

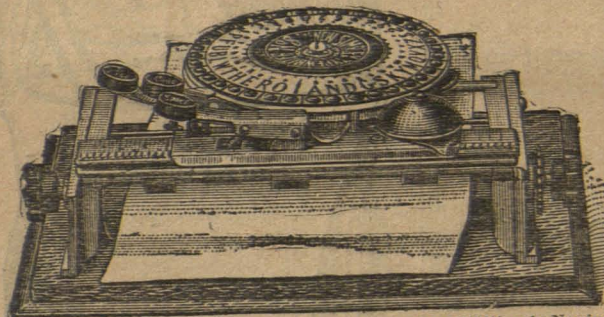
Kam sirgti Gumbu, skaudėjimu po krutine
arba panaszios ligoms, kada Kazuno Gumbo-Kura netik ka apmalszins liga, bet ir praszalins į trumpa laika. Kasztuoja \$1.00; su prisiuntimu per paczta \$1.25 ir bus greit prisiusta. *Gumbo-Kura* susideda isz dviejų preparatų bonkutės vaistų ir tablets Gumbo-Kura No 1. tai yra labai geri vaistai moterims po palagu, nes skaudėjima greit apstabdo, su prisiuntimu per paczta kasztuoja tik 75 ct.

Luke's Rheumatic Cure.

Szitas preparatas yra isz bandytas ir daug žmonių yra iszsigyde isz ilgios sirgimo Reumatizmu. Užtikrinu, kad szitas preparatas praszalins Reumatizmą vartojant per atsakantį laika, jeigu bus vartojama sykiu su *Expeller Linimentu* praszalins minėtas ligas. Prisiusk Money Order ant 1.50, o bus prisiusta į trumpa laika per paczta. Adresuok:

L. M. KAZUNAS, aptiekorius.
107 S. Main str. SHENANDOAH, PA.

Drukuojamos ir raszomos maszinos.

RASZOMĄ MASZINĄ (typewriter) privalo turėti kiekvienas žmogus ar privatnas ar kupezjus. nes laiszkas paraszytas su raszoma maszina grazei iszrodz ir kiekvienas gali jį perskaityti. Mes turime raszomų maszinų visokių prekių, kaip tai: už \$1.00 už \$1.50, už \$3.50, už \$5.00, už \$6.00, už \$10.00 ir brangesnių. Mes teipgi parduodame visokius ta-

vorus, angliszkas knygas ir lietuviszkas, lenkiszkas Biblijas ir Naujus Testamentus. Biblijų turime daugiau kaip szimtą kalbų. Jeiku kas nori gaut katalogą ar atsakymą ant gromatos turi idėti už 2c. stempą.

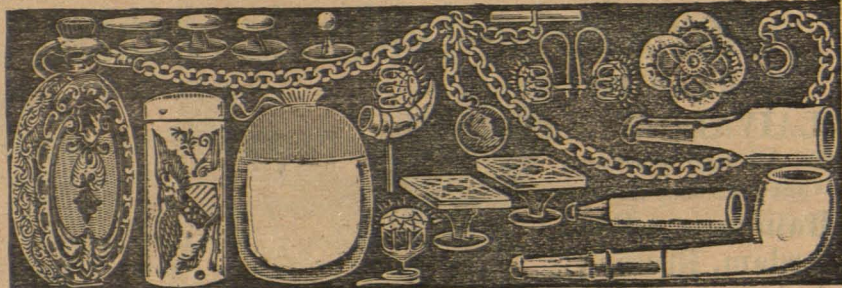
NOVELTY SUPPLY CO. Box 352 Louisville, Ky.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS

Kaz. Miliszauskas
256 E. Market str. Winkes-Barre, Pa.
Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujausią madą, duoda drutą ir gerą materiją ir už pigę prekę. Teipogisenus ant naujų perdirba. Visi pas savo Tautietį.

W. Matuszevicius.

Uzdėjan krautuve visokių tavorų kaip ant tai: marszkintų, kalnierių, naktaizų, petnesų, visokių skrybelių, pagal madą overkotų marszkintų ir dar kitokių daigtų. Teipogi laikau ir kriauciszką szapą, siuviu drapanas dailiai ir pigiai. Lietuviai jeigu einat pas žydą, geriaus eikit pas savo tautietį 112½ E. Main st. PLYMOUTH, PA.

DYKAI

14 puikių dovanų! Tokio pigumo dar niekad nesigirdėta! Ateikit pažūrėt, pažūrėjims nieko nekasztuoja!

Dabar mes paleidžiame turgan geriausi laikrodėli: **TIKRA AMERIKISZKA**, 14k. su dvigubais paaukuotais luksztais, ausuke užsakamas ir nustatomas, vyriszkas ir moteriszkas, su **TIKRA AMERIKISZKA MASZINERIJA**, pilnu akmenų, R. R. gvarantuotas, nikeliniais viduriais. Iszduodame raszta **GVARANCIJA ANT 20 METU**; pagal iszveizda ir gerumą toki laikrodėli visados gali lyginti prie \$40 VERTES AUKSO LAIKRODELIO. Visiems puikių laikrodžių mylėtojams mes duosime lygintį 60 dienų puikius prezentus: 1 vieną marių putų **YPK** su didele galvuke ir gintarinu cibukku, vertės \$1.50; 1 gryną marių putų **GARNICZIA**, vertės 75c; 1 nikelinė brizunkams **DEZUTE** 25c; 1 dailų auksnotą **DICKENS LENCIUGELI** su Cameo kabute, \$1.50; 1 puikią auksnotą **SACUTE**, \$1.00; 1 vieną porą puikių **AUSKARIU** dailiniais sodintu, \$1.00; 1 puikią **SPILKA** iszrodintą brangakmeniais 40c; 1 porą paaukuotų kolionikų su parmuterio virszais 40c; 1 porą rankovėms guzikų, su permuterine apaczia, 25c; 2 kalneriams guzikų, permuterio apaczios, 50c; ir 1 puikią įkrutinę sagutę su dailiu akmeniu 75c. Laikrodėli ir 14 dovanų siunčiame **C. O. D.** už \$4.98 apmokėdami teipgi ir expreso kasztais; stuntini galite iszgzaminuoti ant expreso ir jei nepatiktų, engrąžinkite mums atgal musų kasztais. Kur nesiranda **Expreso Ofisas**, \$4.98 turi but prisiusti drauge su orderiu. Jeigu kas prisius pinigų drauge su orderiu, gaus dar extra dovaną puikų lenktinį **RELI**; dailtus mes pasiunčiame tada per paczta, užregistrave savo kasztais. Jeigu pirkei ant syk laikrodėlius gausi **VIENA LAIKRODELI SU VISOMS DOVANOMS DYKAI**. Paraszkyk, ar aikrodėli ar moteriszka. Jeigu moteriszka, tad vyriszko **Dickens** lenciugėlio mes pasiusime moteriszka 50 colių auksnotą **Lorgnette** lenciugėli. Raszyk szendlen pakol iszpardavimas neiszszibaigęs.

Atlas Jewelry Company, 1 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.

NELAUK KOL LIGA PAGULDYS IN LOVA,

bet praszalink ja tuojaus vartodamas musu stebuklingas gyduoles, kurios yra sutaisytos per geriausius gydytojus ir isz geriausiu pypatybiu. Kam moketie didelius pinigus ir neapurretie jokios naudos, kadangi

PUSDYKIAI GALI VISISZKAI ISZSIGYDYTIE ir paliktie ant visados, sveiku, tvirtu ir linksniu žmogumi. Vartodamas musu gyduoles, atsikratysi ant visados nuo tu skaudėjimu, kurie užėina ir pranyksta laikas nuo laiko, ir neliauja žmogu kankine, ir pastosi kaip ant naujo svieto. Nereiks lauktie menesio nei nedellos, bet isz pirmo sykio pajausi pagerejima ir sveikata artinsis su greitumu, kurios teip ilgai jieszkojai bet negalejai rasti. Czionai paminesime nekurias isz musu gyduoliu.

AR SKAUDA NUGARA IR KRYZIU? Tai vartok musu gyduole "DORSO", kuri tikrai sustabdyš skaudėjimus ir ant visados juos praszalys. Pamegyk o persitikrinsi. Preke \$1

AR TURI PUSZKUCZIUS ANT VEIDO IR KUNO? Tai vartok musu gyduole "ANTI-PAPULA", kuri juos panaikys ir padarys veida ar kuna, czystu ir lygiu. Preke 50c

NEZIUREK KAIP ILGAI SERGI ir koki liga nebutu, apraszkyk gerai savo visa padejima, ir kartu su apraszymu prisiusk \$1.00, o apturesi pakely gyduoliu ant prabos, kurias sutaisyš musu vyriausias daktaras, po apsvartymu ligos. **RODA DYKAI**

Jeigu noretum susirasztytie su musu vyriausiu daktaru, tai atsisk už du centu marke, o apturesi jo privatiszka adresa. **ATSISZAUK** arba **RASZYK**. **RODA DUODA DYKAI**

PEOPLE'S PRIVATE DISPENSARY 362 WABASH AVE CHICAGO, ILL

Vyriausias daktaras randasi nuo 9 iki 10 ryto; nuo 1 iki 2 po piet, nuo 5 iki 6 vakaro. Subatos vakare nuo 5 iki 8:30. Nedelioj nuo 11 iki 2. Ant atsakymo indek už du centu marke.

Puikiausias vaistas Daktaro Glenno, „Peace In the Family”.

Dėl seno skaudėjimo, nusibrozdinimo, inkirtimų ir insipjovimo teipgi nusideginimo ir nusiszutini mo, nėra lygio vaisto. Yra isztiki-miauses vaistas terp parduodanczių. Verkentiems vaikams nepamirszkite duoti o nustos. Iszdirbamas vien tiktai per M. Bevan, 23 Cambria, st. Plymouth, Luz. Co. Pa. Bonkutė tiktai 25 c. Klauskite pas savo sztornikus. Didelis procentas

dėl sztornikų mokant isz virszaus, tiktai Penn'a.

P. S. Esu pažystamas visoi apielinkėi ir turiu užsitikejima. Reikalavimus trumpam laike iszpildysiu.

AGENTAS

asekuravojimo **NAMU** ir visokių **DAIGTU** ant ugnies

GEO. GWILLIAM, agentas.

Main str. Plymouth, Pa.

Griaicziausiai iszgydo visokias ligas

Dr. J. Szlupas

Telephone 4373. 421 Penn. Ave.

Scranton, Pa.